

Aktuální vnější hrozby pro bezpečnost České republiky

Adam Kroča

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Adam Kroča**
Osobní číslo: **L19309**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Aktuální vnější hrozby pro bezpečnost České republiky**

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte rešerši literatury, která se vztahuje k tématu bakalářské práce.
2. Definujte teoreticky pojmy, které s bakalářskou prací souvisí.
3. Analyzujte současné hrozby pro bezpečnost České republiky.
4. Zhodnoťte připravenost České republiky na uvedené bezpečnostní hrozby a navrhněte své návrhy na zlepšení.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BALABÁN, Miloš, et al. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. 1. Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
2. KLÍMOVÁ, Marie a Lenka ROSKOVÁ. *Ekonomické dopady současné migrační krize v Evropě na Českou republiku* [online]. 19(4), 2017, 11 s. [cit. 2021-10-16]. ISSN 1804-7122. Dostupné z: <https://kont.zsf.jcu.cz/pdfs/knt/2017/04/05.pdf>.
3. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha, 23 s. ISBN 978-80-7441-005-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: *4.4.2021*

Jméno a příjmení studenta: Adam Kroča

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce si klade za cíl pomocí rešerše literatury analyzovat základní typy hrozeb, které bezprostředně ohrožují Českou republiku. Následně objasňuje pomocí analýzy rizik jejich možné dopady na fungování státu a uvádí návrhy, či řešení pro zlepšení vnitřní i vnější bezpečnosti pomocí strategické SWOT analýzy.

V první, teoretické části se zabývá definováním základních pojmů, jako je například bezpečnost, bezpečnostní hrozby a bezpečnostní prostředí. Dále se věnuje právním normám, které legislativně upravují problematiku ochrany obyvatelstva v České republice.

Druhá, praktická část bakalářské práce je věnována bezpečnostním hrozbám pro Českou republiku, které jsou zjištěny pomocí veřejného průzkumu a dotazníkového šetření. Dále se v této části práce popisují jejich závažnosti a možné dopady na obyvatele našeho státu i náš stát samotný.

V závěru práce jsou uvedeny dva návrhy protiopatření na aktuální bezpečnostní hrozby vlivem nelegální migrace, které by mohly přispět ke zlepšení bezpečnostních systémů České republiky.

Klíčová slova: Česká republika, kritická infrastruktura, civilní obyvatelstvo, bezpečnost, bezpečnostní hrozby, rizika, terorismus, zbraně hromadného ničení, kybernetické útoky, migrace, vliv cizích mocností

ABSTRACT

This bachelor's thesis put emphasis on acquainting readers, by work of reference, with basic types of threats, which immediately endanger Czech Republic. Also, with risk analysis it clarifies its possible impact on homeland security and presents some suggestions or solving of the improving inner and external security by SWOT analyses.

In first, theoretical part we define basic terms, for instance safety, security threat and safety environment. Next it deals with legal norms, which legislatively adjust protection of population in Czech Republic.

Second, practical part of bachelor's thesis pays attention to security threats of Czech Republic, found out by public opinion poll and questionnaire. Next it describes its seriousness and possible impact on our inhabitants and our state itself.

In the end are given two suggestions of countermeasures for actual safety threats due to illegal migration, which could contribute to improve of Czech Republic safety systems.

Keywords: Czech Republic, critical infrastructure, civilians, safety, safety threats, risks, terrorism, weapons of mass destruction, cyber-attacks, migration, influence of word power

Chtěl bych poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce prof. Ing. Dušanu Vičarovi, CSc, za odborný dohled při zpracování této bakalářské práce a za jeho rady, připomínky a čas, který mně a mé práci věnoval. Dále bych rád poděkoval své přítelkyni a rodině za podporu, kterou mi během studia poskytla.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 BEZPEČNOST	12
1.1 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE	12
1.2 BEZPROSTŘEDNÍ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ.....	13
1.3 BLÍZKÉ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ.....	14
1.4 VZDÁLENÉ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	14
2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO ČESKOU REPUBLIKU	15
2.1 VNITŘNÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY	15
2.2 VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY	15
2.3 VYBRANÉ AKTUÁLNÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY	16
2.3.1 Terorismus.....	16
2.3.2 Zbraně hromadného ničení.....	17
2.3.3 Hrozby v kyberprostoru	19
2.3.4 Nelegální mezinárodní migrace	20
2.3.5 Hrozby energetické bezpečnosti	21
2.3.6 Extremismus a sociální napětí.....	22
3 DIPLOMATICKÉ JEDNÁNÍ A STYLY DIPLOMACIE	24
4 DÍLČÍ ZÁVĚR	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
5 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE VNÍMÁNÍ VEŘEJNOSTI	27
6 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2015	33
7 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY	35
8 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽEB	36
9 VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO ČESKOU REPUBLIKU	37
9.1 TERORISMUS	37
9.2 ZBRANĚ HROMADNÉHO NIČENÍ.....	38
9.3 HROZBY V KYBERPROSTORU	40
9.4 NELEGÁLNÍ MEZINÁRODNÍ MIGRACE	41
9.5 HROZBY ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI.....	42
9.6 EXTREMISMUS A SOCIÁLNÍ NAPĚTÍ	46
10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	47
10.1 STANOVENÍ HYPOTÉZ	47
10.2 VÝZKUM	48
10.3 ZODPOVĚZENÍ HYPOTÉZ	69
11 NEGATIVNÍ ASPEKTY MEZINÁRODNÍ MIGRACE – NÁVRH PROTIOPATŘENÍ	70

11.1	ZPĚTNÉ ZAVEDENÍ POZEMNÍCH HRANIČNÍCH PŘECHODŮ	71
11.2	PŘIJÍMAT POUZE LEGÁLNÍ MIGRANTY	74
ZÁVĚR		77
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		79
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		85
SEZNAM OBRÁZKŮ		86
SEZNAM TABULEK		88
SEZNAM PŘÍLOH		89

ÚVOD

Česká republika je pro svou polohu ve střední Evropě často označována jako srdce Evropy. Kvůli tomu se stala nepřehlédnutelným státem, jak ze strany spojenců, tak i ze strany nepřátel. Vzhledem ke skutečnosti, že Česká republika plní závazky vůči alianci NATO a působí početně na zahraničních operacích, nelze bezpečnost a bezpečnostní hrozby pro Českou republiku přehlížet. Vnější hrozby a rizika pro bezpečnost České republiky úzce souvisí i s našimi životy.

V době zrodu této bakalářské práce je aktuální vyhrocující se vztah mezi Ukrajinou a Ruskem, kde na Ukrajině probíhá válečný konflikt. Vzhledem k tomu, že jsou do tohoto bezpečnostního problému zainteresovány i státy, které plní závazky vůči NATO, bude mít tato situace fatální následky nejen pro obyvatele Ukrajiny, ale také pro obyvatele Evropy a tím i pro občany České republiky. Rusko je aktuálně jeden z největších dodavatelů ropy a zemního plynu do Evropy a válečný konflikt znamená značné ohrožení celoevropské kritické infrastruktury.

V důsledku vojenského napadení Ukrajiny se počítá se zvýšeným nárustem migrujících osob do sousedních zemí, především přes polské hranice. Polsko se již delší dobu vůči masivní migraci zabezpečuje a na hranicích své země staví bezpečnostní ploty a posiluje vojenskou ochranu a zabezpečení. Vzhledem k tomu, že se jedná o stát, který se nachází v naší blízkosti, jedná se o téma, které je pro nás velmi aktuální. Zmíněné bezpečnostní hrozby a rizika mají různé tvary, formy a budou v bakalářské práci více přiblíženy a vysvětleny.

V první, teoretické části bakalářské práce budou čtenáři seznámeni se základními pojmy, které s bezpečností ČR úzce souvisí, včetně uvedení bezpečnostních prostředí a diplomatického jednání, které je pro ČR v řešení bezpečnostních hrozeb zásadním prvkem. Dílčím cílem teoretické části bakalářské práce je alespoň částečné pochopení bezpečnosti a bezpečnostních hrozeb.

V praktické části bakalářské práce je využito průzkumů veřejného mínění z roku 2014 a 2021, které uvádí čtenáře do situace vnímání bezpečnostních hrozeb dle veřejnosti. Dále se praktická část BP opírá o základy vnímání bezpečnostních hrozeb dle Bezpečnostní strategie ČR, Ministerstva vnitra ČR a zpravodajských služeb.

U zpravodajských služeb však nebylo možné blíže specifikovat jejich pohled na bezpečnostní hrozby, proto byl vznesen dotaz prostřednictvím e-mailu na komunikační schránku Bezpečnostní informační služby, aby mohl být jejich pohled na danou věc blíže objasněn. Vznesený dotaz včetně odpovědi pověřeného pracovníka je přílohou BP.

Cílem BP je stanovit aktuální bezpečnostní hrozby, blíže je specifikovat a za pomoci strategické SWOT analýzy na vybranou aktuální bezpečnostní hrozbu navrhnout dostatečná protipatření. K dosažení zmíněného cíle BP bylo vybráno šest aktuálních bezpečnostních hrozeb, které vyžadují v aktuálním bezpečnostním prostředí zvýšenou pozornost.

Pro splnění stanoveného cíle a bližší analýzu hrozeb bylo vypracováno dotazníkové šetření, díky kterému se podařilo odpovědět na stanovené hypotézy. Odpovědi z dotazníkového šetření následně pomohly zúžit výběr aktuálních bezpečnostních hrozeb, z nichž byla vybrána nelegální migrace, jakožto bezpečnostní hrozba umístěná na první příčce v rámci provedeného dotazníkového šetření, k vypracování zmíněných protipatření pomocí strategické SWOT analýzy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST

Termín bezpečnost nelze zcela jednoznačně definovat. V českém jazyce bezpečnost odvozujeme ze slov bez nebezpečí, a to znamená, že míry akceptovatelného stavu bezpečí dosáhneme tehdy, pokud nehrozí žádné jiné nebezpečí, které by mohlo ohrozit existenci a podmínky života anebo zájmy sledovaného subjektu. Podle uvedené definice lze pojem bezpečnost následně formulovat (Balabán a Stejskal, 2010).

„Bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.“ (Souček, Staňová a Linhart, 2005, str. 12).

Analýza uvedené definice v sobě skrývá několik pojmů a souvislostí, které je potřeba podrobněji popsat. Definicí zmíněný pojem objekt znamená někoho anebo něco, co má být chráněno. Dále uvedený pojem hrozba nám představuje nezbytnost existence nositele hrozby, a to znamená, že někdo anebo něco nám může ohrozit zmiňovanou bezpečnost subjektu.

Definice dále uvádí v souvislosti s eliminací hrozby snížení působení na efektivní míru. V tomto případě nám definice připouští, že hrozbu, která subjektu hrozí, nelze eliminovat zcela úplně na nulový stav, jelikož vždy nějaká určitá míra hrozby existuje. Státní postoj České republiky ve vztahu k bezpečnosti nám upravuje bezpečnostní strategie (Barry, Waever a Wilde, 2005).

1.1 Bezpečnostní strategie

Bezpečnostní strategie je základní koncepční dokument bezpečnostní politiky České republiky, který pravidelně aktualizuje ministerstvo zahraničních věcí a schvaluje vláda České republiky. Dokument je veřejně dostupný a jeho poslední aktualizace proběhla v roce 2015 za vlády Bohuslava Sobotky.

Hlavním cílem dokumentu je hledat nadstranické přístupy, které se věnují otázkám bezpečnosti. Základní hodnotový a právní rámec pro tvorbu a jeho uplatňování představuje ústavní pořádek České republiky, a to zejména Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v jeho platném znění (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Jedním z důvodů, který vedl k její aktualizaci v roce 2015, byla zhoršující se bezpečnostní situace v Evropě s příchodem relativně nových druhů bezpečnostních hrozeb.

Jedním z posledních impulzů pro novelizaci Bezpečnostní strategie byly závěry ze sezení NATO ve Walesu, které se konaly závěrem roku 2014. V tomto období začaly členské státy vojenského uskupení NATO stahovat své kontingenty z Afghánistánu a také se začala prohlubovat krize vztahů mezi Ukrajinou a Ruskem.

Bezpečnostní strategie zohledňuje a popisuje proměny bezpečnostního prostředí, včetně klíčových hrozeb, které se vyskytují v euroatlantickém prostoru. Jejím cílem je následně zajistit koordinovaný a systémový průběh prosazování bezpečnostních zájmů České republiky a přispět tak k efektivnímu využívání národních nástrojů za účelem využívání bezpečnostní a obranné politiky.

Česká republika v rámci Bezpečnostní strategie zastává postoj diplomatického jednání a snaží se o aktivní předcházení ozbrojených konfliktů. V případě, že by vypukla krize, nebo by hrozilo pro bezpečnost státu nebezpečí vojenského charakteru, v první řadě by se usilovalo o řešení dostupnými politickými a diplomatickými prostředky. Pokud však tyto prostředky selžou, tak je Česká republika oprávněna v souladu s ústavním pořádkem a zákony použít sílu vojenského charakteru k ochraně svých životních i strategických zájmů.

Vlivy, které mohou na Českou republiku působit, pocházejí z bezpečnostního prostředí, které se dělí na bezprostřední, blízké a vzdálené (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

1.2 Bezprostřední bezpečnostní prostředí

Bezprostřední bezpečnostní prostředí zahrnuje nejbližší sousední státy (Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko), případně jejich sousedy, protože zde existuje možnost rozšíření případné krizové situace kvůli politickému a hospodářskému uskupení. Situační vývoj v bezprostředním bezpečnostním prostředí je tak do určité míry ovlivnitelný zahraniční politikou České republiky, která má možnosti účinně zasáhnout jak diplomaticky, tak hospodářsky, a to formou různorodých výhod, sankcí anebo vojensky (Frank, 2003).

1.3 Blízké bezpečnostní prostředí

Blízké bezpečnostní prostředí zahrnuje evropské státy a státy zahrnuté v rámci ekonomických a vojenských uskupení, které mají na Českou republiku vliv nebo kde je Česká republika členem (NATO, OSN, Evropská unie apod.). Vývoj v blízkém bezpečnostním prostředí může Česká republika ovlivnit pouze v určitém a různě omezeném rozsahu (Frank, 2003).

1.4 Vzdálené bezpečnostní prostředí

Vzdálené bezpečnostní prostředí zahrnuje hlavní zájmové oblasti evropských a světových mocností (např. komunikační trasy, surovinové základny apod.).

Vývoj v tomto prostředí je silou politiky České republiky prakticky neovlivnitelný, případně ho může naše politika omezit pouze ve velmi malém rozsahu, zpravidla formou účasti nebo zapojení České republiky do projednávání konkrétních záležitostí na půdě mezinárodních organizací, které mají celosvětovou působnost, například v organizaci OSN (Frank, 2003).

Z uvedených hledisek bezpečnostního prostředí lze jednoznačně říci, že nejvíce bezpečnost v České republice dokáže ovlivnit státy ze strany bezprostředního a blízkého bezpečnostního prostředí.

2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO ČESKOU REPUBLIKU

Bezpečnostní hrozby pro Českou republiku nalezneme v jednom ze stěžejních strategických dokumentů, a to ve výše popsané Bezpečnostní strategii České republiky z roku 2015 s výhledem do roku 2030. Na základě analýzy bezpečnostního prostředí můžeme aktuálně rozeznat celkem 11 druhů hrozeb, které ohrožují ČR přímo nebo takové, které nemají přímý dopad na její bezpečnost, ale ohrožují její spojence (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

V České republice patří mezi nejdiskutovanější bezpečnostní hrozby nelegální mezinárodní migrace, kybernetické hrozby, šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, terorismus, nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí, hrozby energetické bezpečnosti, extremismus a sociální napětí včetně korupce s drogovou kriminalitou (Bezpečnostní hrozby a bezpečnostní vztahy, 2008).

2.1 Vnitřní bezpečnostní hrozby

Dříve, než se bude bakalářská práce podrobněji věnovat svému stěžejnímu tématu, a to vybraným aktuálním vnějším hrozbám, je nutné zmínit i to, že Česká republika připouští možnosti hrozeb také vnitřního charakteru. Vnitřní hrozby v širším významu mohou znamenat např. cestu k rozvrácení fungování státu, napadení jeho demokratických základů, rozvrácení vnitřního pořádku, nebezpečí pro život a zdraví osob či způsobení majetkových škod, a to včetně životního prostředí. Mezi nejpravděpodobnější vnitřní bezpečnostní hrozby pro Českou republiku patří organizovaný zločin, kybernetické hrozby, extremismus, který může mít základy myšlení pro terorismus, bezpečnost civilního letectví, korupce a jiné hrozby se základem antropogenního a naturogenního původu (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

2.2 Vnější bezpečnostní hrozby

Vnější bezpečnostní hrozby negativně působí na územní celistvost země, kdy se aktéři snaží například prorazit obranu státních hranic nebo se mohou nabourat do státního kyberprostoru a působit mu značné škody. Již v minulosti jsme mohli být svědky několika teroristických útoků, např. ve francouzském hlavním městě Paříži v roce 2015, při kterém zahynulo 130 osob, nebo v roce 2016, kdy proběhl útok v Berlíně na vánočních trzích, kdy útočník najel kamionem do osob a při kterém zahynulo 12 lidí včetně jedné Češky (Gričová, 2017, Lhoťan, 2020).

Útoky, které jsou cíleny převážně na velké skupiny nevinných lidí, z velké části nastartovala nelegální migrace v Evropě. Právě zde můžeme říci, že selhala obrana státních hranic. V dnešní době jsou čím dál častější cílené a anonymní útoky přes kyberprostor a během posledních tří let od roku 2018 do 2021 bylo zjištěno, že počet kybernetických útoků se více než zdvojnásobil. Za typický, ale ne moc známý příklad kybernetického útoku v České republice, lze uvést útok na Fakultní nemocnici Brno v roce 2020 nebo ve stejný rok hackerský útok na Psychiatrickou nemocnici Kosmonosy (Hromada, 2015).

2.3 Vybrané aktuální bezpečnostní hrozby

Vybrané aktuální bezpečnostní hrozby vycházejí ze základního koncepčního dokumentu, kterým je Bezpečnostní strategie ČR. Tyto bezpečnostní hrozby byly vybrány především proto, že jsou dlouhodobě rozebírány a prezentovány světovými médii, což zapříčinilo zvýšený zájem o relevantní informace ze strany veřejnosti.

2.3.1 Terorismus

Terorismus je násilná forma, kdy dochází k prosazování politických zájmů stoupenců určité radikální ideologie (náboženské, separatistické, ekologické, politické a jiné), jejímž cílem jsou zpravidla civilisté. V současnosti je terorismus hlavně mezinárodním jevem, před kterým není žádná země v bezpečí, proto bezpečnostní informační služba České republiky může spolupracovat na mezinárodní úrovni a chránit tak zájmy naší země. Aktuálním hlavním myšlenkovým zdrojem mezinárodního terorismu je takzvaný džihádismus, který je nejradikálnější odnoží islamistických ideologií.

Aktéři terorismu neustále hledají nové metody, formy a cíle pro své útoky, neboť musejí překonávat stále silnější a účinnější prvky bezpečnostních systémů a bezpečnostních služeb. Aktuální vývoj terorismu vede především k útokům na civilní obyvatelstvo, tzn. měkké cíle a využívá k tomu z důvodu nízkých pořizovacích nákladů co nejjednodušších nástražných zařízení, většinou improvizovaného charakteru.

V budoucnu se nebezpečným teroristickým útokům budou věnovat možná jen osamělí fanatici, kteří nemají přímé vazby na jakoukoliv teroristickou organizaci či jinou strukturu. Je velmi pravděpodobné, že případný úder teroristického útoku na území ČR nebude mít základ v teroristické organizaci, ale bude pocházet spíše z radikálního extremistického smýšlení jedinců, případně menší skupiny lidí (Brzybohatý, 2005, Terorismus, b. r.).

2.3.2 Zbraně hromadného ničení

Dne 16. července 1945 byla v oblasti Alamogordo v Novém Mexiku odpálena historicky první jaderná plutoniová bomba o síle přibližně 20 kilotun trinitrotoluenu (TNT). Tento pokusný jaderný výbuch je většinou považován za základní mezník ve vzniku jaderných zbraní. Zbraně hromadného ničení se objevily již na počátku 20. století v období první světové války, kdy přišel nebyvalý rozvoj jedovatých plynů pro účely vojenského využití. Průkopníkem v použití chemických zbraní bylo Německo, které uskutečnilo vlnový útok chlórem u belgického města Ypres. Při útoku bylo vypuštěno celkem 180 tun chlóru, na jehož následky zahynulo až 3000 spojeneckých vojáků. V den útoku se psal 22. duben 1915 a toto datum je možné označit za počátek moderní chemické války (Vičar et al., 2020).

V průběhu dalších pár let zdaleka nešlo o jediné nasazení chemických látek během probíhající první světové války. Následovaly např. útoky ze strany Velké Británie (použití chlóru u města Loos v roce 1915), Francie (použití fosgenu u Verdunu v roce 1916) nebo opět útoky chemickými zbraněmi Německem (použití yperitu v provincii Flandry v roce 1917).

Výše uvedené útoky se po válce odrazily mimo jiné i v přípravě vojenských sil krátce po vzniku Československé republiky, která musela pružně reagovat adekvátní všestrannou modernizací a výcvikem, vzhledem k tomu, že přibyla řada nových témat z oblasti zbraní hromadného ničení a obrany proti nim. Tématiku postupně doplňovaly periodika o zbraních chemických, radiologických, jaderných a biologických (Pitschmann, 1999; Pitschmann, Haláček a Koblíha, 2001).

Následně se ve 30. letech začal projevovat negativní vliv a možné válečné ohrožení státu ze strany fašistického Německa, ale také nepřátelských politických postojů, zejména ze strany Maďarska a Polska. V roce 1935 proto vznikl v Olomouci dělostřelecký oddíl 401, který byl vůbec první výkonnou chemickou jednotkou a byl převážně určen k používání bojových chemických látek plynometry k zadýmování, zamořování terénu a následného odmoření (Ždímal, 1936; Kubánek, 2008).

Bezpečnostní prostředí České republiky, je charakterizováno překonáním globální blokové konfrontace, která přestala být aktuální hrozbou, a proto bylo nutné dosavadní koncepty o jaderném odstrašování zásadně přehodnotit. Nově vzniklé bezpečnostní prostředí se stalo méně stabilní, a navíc přispívalo vyšší mírou nepředvídatelnosti (Frank, 2003).

Význam nepředvídatelnosti byl demonstrován např. při leteckých útocích 11. září 2001, vedených proti USA, kdy dosavadní nedotknutelnost a nezranitelnost této globální supervelmoci byla najednou prolomena aktem na úrovni mezinárodního terorismu. V této souvislosti se otevírá zcela nová kapitola bezpečnostní hrozby, a tou je chemický, biologický, radiologický a jaderný (CBRN) terorismus. Reakcí na tyto teroristické útoky bylo vyhlášení aktivace čl. 5 Washingtonské smlouvy a spuštění operace Trvalá svoboda (Severoatlantická smlouva, 1949).

Veškeré státy jsou si vědomy možného zneužití zbraní hromadného ničení a přesto, že mnoho z nich je vázáno smlouvou o nešíření zbraní hromadného ničení, drží tyto zbraně stále ve svém arzenálu. Například USA a Rusko vlastní téměř 80 % světového jaderného arzenálu (USA 6800 hlavic, Rusko 7000 hlavic), u Íránu, Indie a Pákistánu je počet jaderných hlavic neznámý, Severní Korea má k dispozici 8 hlavic, Izrael 80 hlavic, Velká Británie 215 hlavic, Čína 270 hlavic a Francie 300 hlavic (Bureš, 2018).

Jaderné zbraně mohou představovat pouze úzkou část zbrojního portfolia států, neboť jsou velmi nákladné a složité na výrobu. Z tohoto důvodu jsou často zmiňovány zbraně chemické a biologické, které dokáží být velmi efektivní vůči živé síle a nejsou tak nákladné na vývoj jako zbraně jaderné.

Za nejznámější útok chemickou zbraní ve 21. století, který proběhl v roce 2017, lze považovat nálet na Chán Šajchún v Sýrii. Při tomto útoku byla využita látka sarin a o život přišlo nejméně 87 lidí. Za aktéra útoku je často považováno Rusko, nicméně to svoji vinu popírá (Syria war, 2017).

Z dostupných informací lze usoudit, že držení zbraní hromadného ničení nepředstavuje bezpečnostní riziko pouze pro Českou republiku, ale pro celý svět. Vzhledem k množství a značné efektivnosti zbraní, kterými dané státy disponují, lze s jistotou říci, že pokud by došlo k hromadnému nasazení zbraní hromadného ničení, představovalo by to velmi vážné a rozsáhlé dopady pro celou planetu.

Za následky zničujícího dopadu a negativního dosahu na životy, zdraví obyvatel a majetku lze uvést příklad z minulosti, a to shovení dvou atomových bomb na Nagasaki a Hirošimu v roce 1945. Právě zde došlo k uznání síly a ničivých dopadů zbraní hromadného ničení, a proto následně v roce 1970 vyšla v platnost smlouva o nešíření jaderných zbraní (Greenpeace a nešíření jaderných zbraní, 2008).

2.3.3 Hrozby v kyberprostoru

Dnešní společnost si neumíme představit bez fungování různorodých informačních technologií. Nejen pro mládež, ale pro veškeré obyvatele naší planety se stává využívání informačních technologií rutinou a každodenní činností, které nám přinášejí do života mnoho usnadnění, ale zároveň řadu problémů a nepříjemností. Vzhledem k tomu, že se veškeré informační technologie stávají čím dál dostupnější, můžeme říci, že internet nezná hranice. Využívají se téměř všude a můžeme se s nimi setkat například v bankovních sektorech, letectví, zdravotnických zařízeních, sociálních službách apod. Tyto instituce a mnoho dalších většinou figurují jak na českém, tak i světovém trhu a často na svých serverech uchovávají osobní a citlivé informace.

Měli bychom si tedy položit jednu zásadní otázku, a to, zda jsou naše informace a velmi citlivé údaje u těchto společností stoprocentně chráněny před potenciálními kybernetickými útoky, které můžeme obecně chápat jako úmyslné napadení a následné zneužití počítačových sítí a jejich systémů se záměrem zneužití uložených dat.

Kybernetické útoky, které vedou k narušení či odcizení dat, jsou často chybou lidského faktoru v důsledku toho, že uživatelé a případně neznalí zaměstnanci organizací a společností dělají něco, co by neměli. Typickým příkladem negativního chování zaměstnanců může být nevhodné zacházení s paměťovou kartou, čtení neznámých emailů a odesílání pošty, která není šifrovaná, špatné zabezpečení Wi-Fi sítě či zapomenutý důvěrný dokument v tiskárně (Nezmar, 2017).

V České republice jsou vedené útoky často na nemocniční zařízení, která jsou převážně státními organizacemi s nízkým rozpočtem, vynakládající pouze malé finance na internetovou bezpečnostní ochranu. V průběhu let 2019-2021, kdy nejen ČR zasáhla pandemie Covid-19, byly tyto útoky opravdu nežádané, protože útočníci požadovali po nemocnicích nemalé výkupné, aby se poškození mohli dostat zpět ke svým datům a znovu, rychle a plynule rozjet svůj provoz.

Vyjma útoků na nemocnice se na šifrovaném a zcela anonymním darknetu nabízely rovněž data Jihlavské společnosti, která vyvíjí bezpečnostní systémy pro ministerstvo obrany a Pražský Hrad (Valášek, 2021; Pružinová, 2021).

Zvýšená rostoucí závislost na informačních a komunikačních technologiích zvyšuje zranitelnost nejen občanů a organizací, ale i samotného státu vůči kybernetickým útokům, které lze chápat jako efektivní způsob vedení války, který může mít teroristickou motivaci či kriminální charakter s následky vedoucími k destabilizaci společnosti. Za pácháním kybernetických útoků nemusí být pouze jedinec, ale může to být celá organizace nebo dokonce samotný stát.

2.3.4 Nelegální mezinárodní migrace

Migrace je poslední dobou jedno z nejdiskutovanějších a nejkontroverznějších témat, a to i na mezinárodní úrovni. Samotné vymezení pojmu migrace nelze jednoznačně definovat a můžeme ji tak zkoumat v několika rovinách. Nejčastěji ji můžeme charakterizovat jako přesun jednotlivců, případně skupin přes vnější či vnitřní politické hranice státu, a to na různé časové období, které může být trvalé, dlouhodobé nebo krátkodobé.

Migrace nemá jednu podobu a jedná se o soubor různorodých pohybů společnosti. Samotní migranti jsou členěni do následujících čtyř skupin: krátkodobí, dlouhodobí, imigranti a emigranti. Člověk, který obvykle opouští své obydlí a domácí prostředí, kdy jde dobrovolně a cíleně za lepší změnou života, se stává dobrovolným emigrantem. Na straně druhé, člověk, který je nucený své místo opustit a účastní se tak násilného vystěhování, kdy nemá možnost volby, se stává nedobrovolným migrantem (Procházková Ilinitchi, 2010).

V České republice a okolních státech převládá nelegální evropská uprchlická krize, označovaná jako politická krize. Nelegální migrace mimo jiné znamená, že osoby neoprávněně vstupují na území vyspělých, nejen evropských států, ve kterých následně žádají o azyl. Nelegální migrace je extrémně dynamická oblast, kde se velmi těžko odhadují možnosti vývoje a je potřeba flexibilně a důsledně zasahovat za účelem jejího potírání. Na přelomu 20. a 21. století migroval do EU méně než 1 milion osob ročně a následně v roce 2009 to byly necelé 2 miliony osob ročně, které pocházely převážně ze Sýrie a Afghánistánu v důsledku politického a vojenského vývoje v daných zemích.

Česká republika v počtu žádostí o azyl zaujímá jedno z posledních míst v EU, přesto migrační krizi a s ní spojená rizika nelze přehlížet. Migranti se do centrální části Evropy často dostávají po dvou hlavních trasách, a to balkánskou trasou z Turecka a středomořskou trasou ze severní Afriky přes Středozemní moře a Itálii. Nejčastěji cílí na státy západní a severní Evropy, především Rakousko, Německo, Švédsko a Francii, kde v důsledku této migrační krize došlo v posledních letech k mnohým teroristickým útokům, a to především ve Francii a Německu. V roce 2022 ale dochází k obratu, kdy do ČR míří statisíce válečných uprchlíků z Ukrajiny (Příležitost a výzva, 2010).

2.3.5 Hrozby energetické bezpečnosti

Jedním z možných scénářů, který by mohl pro koncového spotřebitele a Českou republiku nastat, je velkoplošný výpadek dodávek plynu a elektrické energie, případně špatně regulovaný přebytek elektrické energie či technická závada na vedení, živelní pohroma nebo teroristický útok, a to především na úrovni přenosné soustavy. Zpracované studie, které jsou zahrnuty v auditu národní bezpečnosti a následný průběžný monitoring nasvědčují, že pravděpodobnost výskytu výpadku dodávek elektrické energie ve velkoplošném formátu je relativně na nízké úrovni (Hromada, 2014).

V minulosti zaznamenané výpadky elektrické energie na území hlavního města Prahy trvaly v řádu několika málo hodin. Je důležité uvést, že elektrifikační propojenost mezi státy je natolik silná, že i při velkoplošném výpadku elektrické energie by došlo ke zprovoznění sítě v relativně krátkém čase, a to v rádech několika málo hodin. Avšak, pokud by došlo k teroristickému útoku na více míst a důležité elektrické rozvodny v jeden moment, je nutné počítat i se záložním plánem, který představují např. diesel agregáty.

Bohužel u zmíněných agregátů je hlavní problém ten, že většina z nich dokáže nepřetržitě pracovat pouze zhruba 8 hodin provozu a v případě dlouhodobějšího výpadku elektrické energie, který by trval více než 8 hodin, by došlo k obrovskému logistickému problému. Nebylo by prakticky možné všechny diesel agregáty zásobovat pohonnými hmotami tak, aby byl zabezpečen plynulý provoz elektrické sítě. Možné řešení se nabízí v legislativním nařízení, které by nařizovalo ve větší míře vlastnit náhradní zdroje pro výrobu elektrické energie a současně by pro ně bylo zajištěno dostatečné množství pohonných hmot, jako je nařízeno např. v Rakousku, kdy je pro ně zabezpečeno takové množství pohonných hmot, aby vydrželo na 72 hodin provozu.

V případě, kdy by nastala větší kumulace poruch či útoků na více místech a došlo by k následnému přerušení přenosové sítě, musí být garantována včasná obnova dodávky elektřiny, plynu či jiných strategických surovin (Zeman a Marek, 2018).

Jeden z nástrojů, který je vymezený ve Státní energetické koncepci ČR, proto ukládá za povinnost zpracování národního programu, který se zaměřuje na zvýšení energetické odolnosti. Mezi priority stanovené Státní energetickou koncepcí ČR patří doplnění územních energetických koncepcí krajů o problematiku zabezpečení a provozu v nouzových stavech.

Základní legislativní rámec představuje zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích, nazvaný jako energetický zákon, vyhláška č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení, vyhláška č. 401/2010 Sb., o obsahových náležitostech pravidel provozování přenosové soustavy a pravidel pro provozování distribuční soustavy a vyhláška č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu (Audit národní bezpečnosti, 2016).

2.3.6 Extremismus a sociální napětí

Pojem extremismus nelze zcela jednoznačně definovat, neboť se k němu pojí celá řada definicí. Nejčastěji jsou za pojem extremismus označovány různé vyhraněné postoje, které vybočují ze zákonných a ústavních norem a představují tak dávku netolerance. Extremismus útočí vůči základním demokratickým principům.

Extremistické aktivity z dlouhodobého hlediska mohou působit destruktivně na stávající demokratický – politický a ekonomický systém. Tyto extremistické aktivity mohou mít za cíl snahu, aby demokratické smýšlení bylo nahrazeno nedemokratickým totalitním nebo autoritářským režimem, případně anarchií či diktaturou.

Politický a náboženský extremismus se ve své násilné formě může stát rodícím se terorismem. Extremismus představuje bezprostřední a každodenní bezpečnostní hrozbu, neboť může být příčinou zrodu velmi dobře organizované a efektivní trestné činnosti, která přesahuje nejen hranice regionů, ale dokonce i hranice republiky. Kvůli násilí a strachu, které extremistické aktivity představují, přiřadilo Ministerstvo vnitra v boji proti nim bezpečnostní prioritu (Danics, 2002).

Česká republika patří mezi unijní státy, které formulovaly svou protiextremistickou politiku, vycházející z celé řady opatření s trvalým či dlouhodobým charakterem.

Politika ČR, která je zaměřena proti extremismu, je vytvářena zejména na vládní úrovni, kde Ministerstvo vnitra plní především koordinační roli. Do boje proti extremismu se zapojuje také Policie ČR a její protiextremistické složky. Vláda ČR na základě svého zákonného oprávnění často pověřuje bojem proti extremismu zpravodajské služby, konkrétně Bezpečnostní informační službu, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství (Bastl et al., 2011).

Boj proti extremismu zahrnuje i Bezpečnostní strategie ČR, kterou vláda přijala v roce 2015 a relativně široký rozsah bezpečnostní politiky vyplývá také ze Strategie boje proti extremismu přijaté v roce 2009. Proti extremismu bojují i mezinárodní organizace, ve kterých je ČR členskou zemí. Mezi tyto organizace patří především Rada Evropy a Evropská unie. Ve středovýchodní části Evropy se extremismem zabývá Visegrádská skupina (Bastl et al., 2011, Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

3 DIPLOMATICKÉ JEDNÁNÍ A STYLY DIPLOMACIE

Pod pojmem diplomacie se rozumí pěstování a udržování kladných vztahů mezi různými státy. V dnešní době je diplomacie brána za hlavní a klíčový nástroj zahraniční politiky jednotlivých států. Vrcholné hlavy největších států si uvědomují, že budování diplomatického jednání je zásadou vzájemné spolupráce, tolerance a shovívavosti.

Diplomacie je tedy prostředkem, který nám umožňuje dorozumění mezi státy. Slouží tak zejména k řešení konfliktních situací mírovou cestou, a to pomocí vyjednávání a z nich vyplývajících dohod a mezinárodně právně závazných smluv.

Zejména v 19. století byla rozšířena metoda dluhové pasti, kdy mocná země poskytla půjčku méně vlivné zemi a tím si v ní prostřednictvím vzniklého dluhu zajistila svůj vliv. Následně, před druhou světovou válkou, byl značně rozšířený tzv. appeasement, představující politiku zaměřenou na ústupek agresorovi, aby se předešlo konfrontaci s ním. Ve 20. století, během studené války, se často hovořilo o jaderné diplomacii. V této době byly vztahy nepřátelských stran rázem stabilizovány, a to uvědoměním, že pokud by došlo k vyhrocenému jadernému konfliktu, představoval by možnost zničení obou zneprátelených stran (Kennedy, 1976).

V Evropě, jak ji známe dnes, se aktuálně a hojně rozebírá humanitární diplomacie. Její význam spočívá ve způsobu šíření dobrého jména daného státu, případně jeho pomoc za účelem zklidnění nepříznivé situace v chudších státech. Jedná se také o předcházení migrace ze strany chudších států do států bohatších.

Migrační diplomacie tak může znamenat vyvolání nebo umožnění migrace jako určitého druhu formy nátlaku na jiné země. Takovým příkladem je politika běloruského diktátora Alexandra Lukašenka, který v roce 2021 začal migraci používat jako odvetu zemím, které vůči jeho režimu uvalily ekonomické sankce (Novák, 2021).

Další metodou může být tzv. tichá diplomacie. Znamená podnikat diplomatické kroky, které se omezí na projevení nějakého určitého symbolického gesta. Za typický příklad se často uvádí neúčast prezidenta George W. Bushe na světovém summitu o udržitelném rozvoji, který se konal v roce 2002. Zde mělo gesto naznačit nespokojenost USA s vedením organizace OSN.

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část bakalářské práce se věnovala vysvětlení základního pojmu bezpečnost a z něho vyplývajících druhů bezpečnostního prostředí. Současně byla zmíněna Bezpečnostní strategie, jako základní koncepční dokument bezpečnostní politiky ČR a bylo uvedeno, kdo se na její tvorbě podle náležité právní legislativy podílí.

Bezpečnostní hrozby, které mohou ohrozit svrchovanost a demokratické základy státu, jsou jak vnitřního, tak vnějšího charakteru a bakalářská práce je vzhledem k omezenému rozsahu celé práce popisuje jen stručně.

Vzhledem k aktuální migrační a válečné situaci, která momentálně v Evropě panuje, byly z Bezpečnostní strategie ČR vybrány k bližší analýze bezpečnostní hrozby, které budou pravděpodobně bezpečnost státu ovlivňovat v dlouhodobém horizontu.

Vybrané bezpečnostní hrozby byly dle literární rešerše a využitých informací podrobněji teoreticky definovány a u některých z nich jsou uvedeny příklady použití, které měly negativní dopady v minulosti.

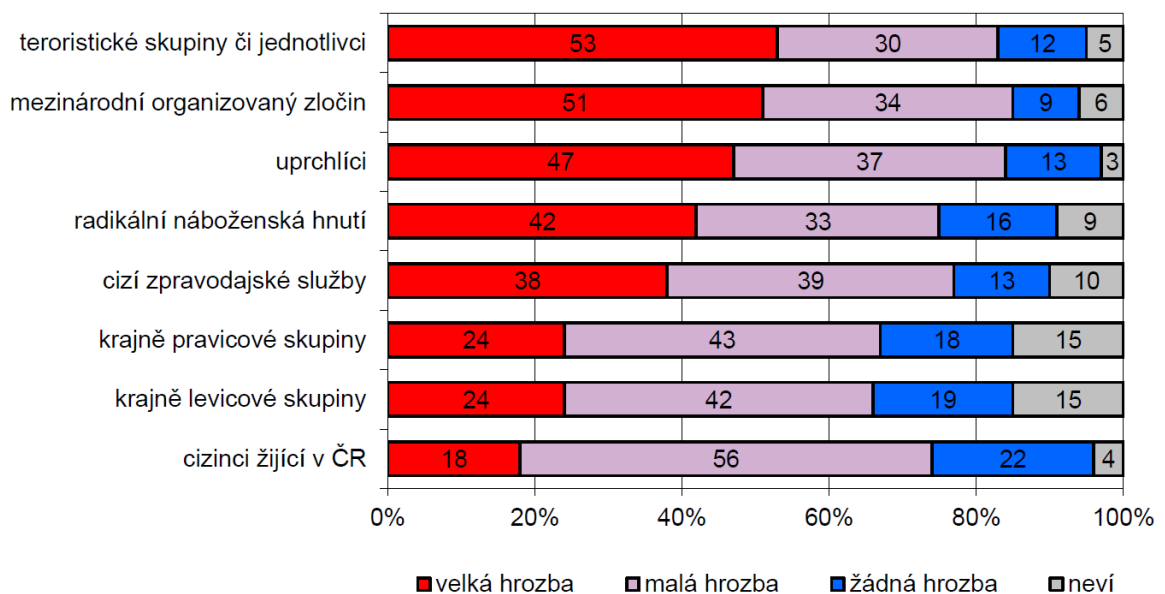
Závěrem teoretické části bylo vysvětleno, že Česká republika v první řadě využívá pro řešení konfliktů a bezpečnostních hrozeb diplomatická jednání. V případech, kdy by tyto možnosti selhaly, je oprávněna problémy řešit i vojensky. V této části práce byly krátce uvedeny i důležité druhy diplomatického jednání a jejich historie.

Teoretická část bakalářské práce je základním pilířem pro praktickou část, ve které budou bezpečnostní hrozby doplněny o další poznatky, průzkumy a obrázky pro podrobnější rozbor.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE VNÍMÁNÍ VEŘEJNOSTI

V teoretické části bakalářské práce byla popsána hranice mezi vnitřními a vnějšími hrozbami, kterou nelze zcela jednoznačně definovat a je proto potřeba tyto hrozby chápat komplexně. Díky informacím z veřejného průzkumu, který byl publikován 14. července 2021 a byl proveden Martinem Spurným ve spolupráci s Centrem pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, lze přiložit výsledky uvedeného průzkumu, které jsou zajisté vhodné pro doplnění cílů bakalářské práce (Spurný, 2021).

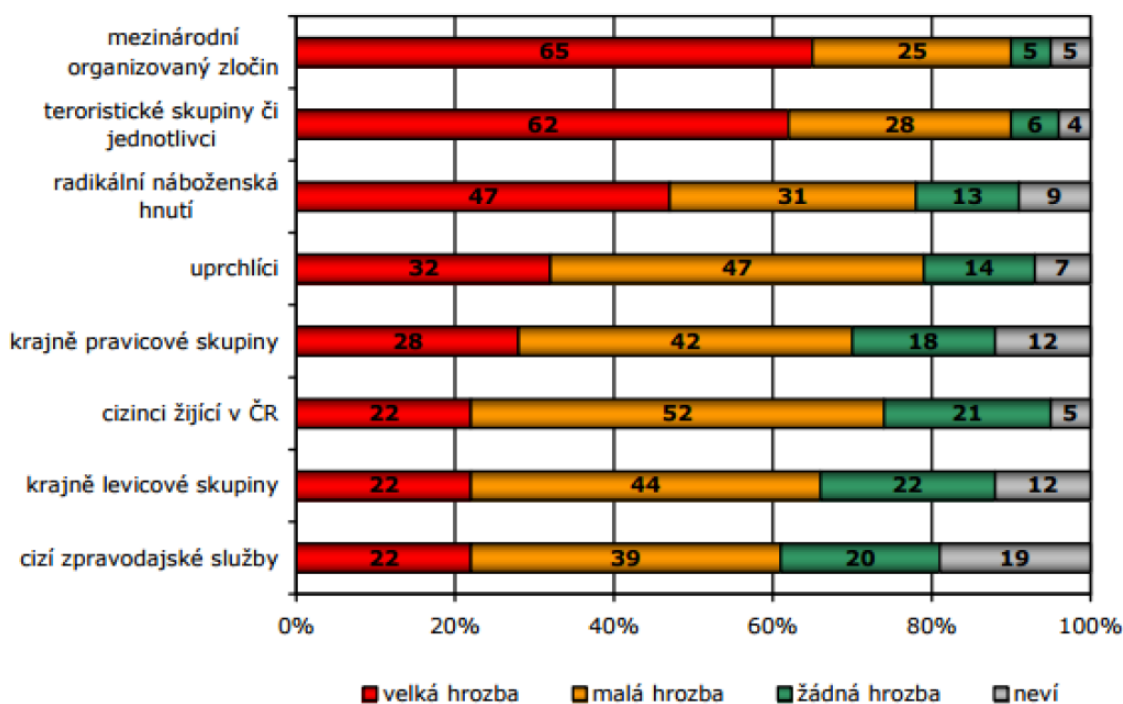
Obrázek 1. Vnímání hrozby pro ČR v současné době (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)

V uvedeném průzkumu jsou bezpečnostní hrozby seřazeny podle toho, jak jsou vnímány obyvatelstvem ČR. Lze vyzorovat, že ve srovnání s níže uvedeným shodným průzkumem, ale provedeným v roce 2014 (obrázek č. 2) se hlasy procentuálně více rozložily mezi první tři uvedené hrozby (teroristické skupiny či jednotlivce, mezinárodní organizovaný zločin, uprchlíci). Lze tedy konstatovat, že právě tyto tři bezpečnostní hrozby obyvatelé ČR vnímají za stěžejní a je potřeba jim věnovat náležitou pozornost.

Dle doloženého průzkumu z roku 2021 považuje veřejnost za velké bezpečnostní hrozby teroristické skupiny či jednotlivce, mezinárodní organizovaný zločin, často s vazbami na teroristické skupiny, uprchlíky a radikální náboženská hnutí, která mnohdy bývají propojena s terorismem.

Bezpečnostní hrozba	Reálnost hrozby pro ČR dle veřejnosti
Teroristické skupiny či jednotlivci	Velká hrozba
Mezinárodní organizovaný zločin	Velká hrozba
Uprchlíci	Velká hrozba
Radikální náboženská hnutí	Velká hrozba
Cizí zpravodajské služby	Malá hrozba
Krajně pravicové skupiny	Malá hrozba
Krajně levicové skupiny	Malá hrozba
Cizinci žijící v ČR	Malá hrozba

Tabulka 1. Reálnost hrozby v ČR podle veřejnosti (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)

Obrázek 2. Vnímání hrozby pro ČR (CVVM SOÚ AV ČR, 2014)

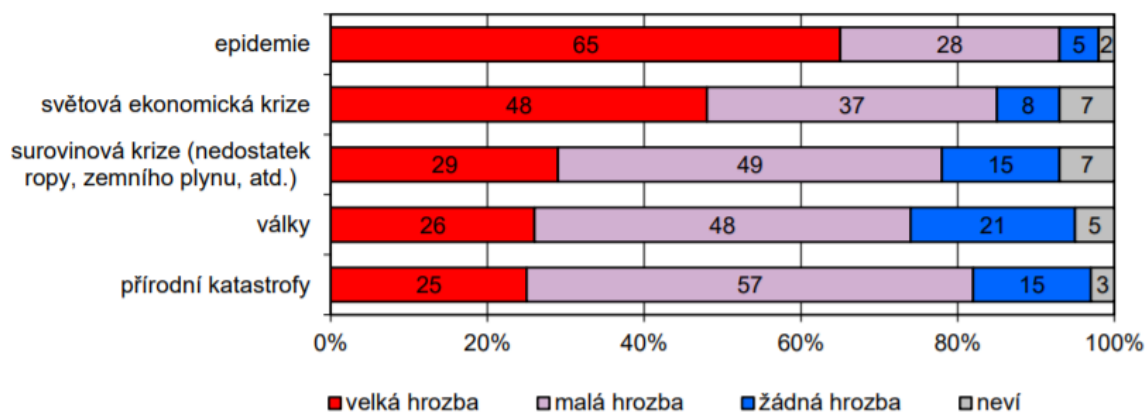
Malé bezpečnostní hrozby dle veřejnosti poté představují cizí zpravodajské služby, a to i přes nejvyšší procentuální nárůst oproti roku 2014, krajně pravicové a krajně levicové skupiny a hrozbu cizinců žijících na území ČR.

Dle veřejného průzkumu, který provedl Milan Tuček ve spolupráci s Centrem pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, jenž byl publikován 3. prosince 2014, si lze všimnout dle vnímání veřejnosti ČR v roce 2021 důležitých změn v pořadí bezpečnostních hrozeb.

Průzkum z roku 2014 ukázal, že veřejnost ČR jako největší bezpečnostní hrozbu označila mezinárodní organizovaný zločin, který v roce 2021 již veřejnost vnímala o něco méně nebezpečně a nahradilo ho zvýšené vnímání bezpečnostní hrozby formou teroristických skupin či jednotlivců.

Další změnou, které si lze všimnout při porovnání průzkumů, je vyšší znepokojení veřejnosti o případné přírůstky uprchlíků v ČR. Jde o obavy významně vysoké a představují 15 % navýšení oproti průzkumu z roku 2014. Velký nárůst, a to o 16 %, byl zaznamenán také ve vnímání veřejnosti bezpečnostních hrozeb ze strany cizích zpravodajských služeb.

Otázkou poté je, na jaké cizí zpravodajské služby se veřejnost zaměřuje. Průzkum totiž odhalil, že veřejnost vnímá za největší bezpečnostní hrozby mocenské velmoci, především Rusko, Čínu a USA. Je proto pravděpodobné, že se veřejnost obává zpravodajských služeb právě z těchto zemí, což nám průzkum bohužel blíže neodhalil.

Obrázek 3. Vnímání hrozby pro ČR v současné době (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)

Důležitou společenskou otázkou je, zda dotazované osoby sledují dění kolem sebe nebo určité části dotazníku nevěnovaly dostatečnou pozornost. Jde zejména o hrozby přírodních katastrof, kterým respondenti přiřazují malou hrozbu a to přesto, že se s nimi v posledních desetiletích i v ČR často potýkají, nejčastěji v podobě povodní.

V roce 2021 byla u veřejnosti vnímána jako nejvyšší bezpečnostní hrozba epidemie, v jejímž průběhu neustále převládaly obavy o zvládnutí nemoci označované Covid-19. Tato infekční nemoc se ze svého zdroje, čínského města Wu-chan, postupně rozšířila do celého světa, kde způsobila značnou úmrtnost obyvatelstva a podílela se na vážném poškození ekonomik států (Motl, 2020).

V době, kdy byl prováděn tento průzkum, obavy o vypuknutí války mezi Ruskem a Ukrajinou s ohledem na vzrůstající ruskou agresi, veřejnost nevnímala nijak závažně. Za současné situace, kdy probíhá válečný konflikt, lze s jistotou říci, že vnímání veřejnosti by bylo na zcela jiné úrovni.

S celosvětovou pandemickou situací je spojována další významná a veřejností vysoce vnímaná bezpečnostní hrozba, a tou je světová ekonomická krize. V důsledku uzavření hranic států, tvrdých protiepidemických opatření a postupnému kvantitativnímu uvolňování, tj. nakupováním finančních aktiv centrálními bankami od komerčních bank, završil rok 2021 6 % mírou inflace. Veřejnost zřejmě své finance bere vážně a dokáže si uvědomit, že jakmile kvantitativní uvolňování skončí a příliv nově tištěných peněz se z aktiv přesune mezi koncové spotřebitele, tak toto číslo míry inflace nejspíš nebude konečné. Bohužel v konečném důsledku míra inflace stát zajímat nemusí, protože může nastavit záchranná opatření, jako je např. zvýšení daní. To ale následně vede k poškození obyvatel ČR, a proto vytváření finančních rezerv je více než vhodné (Kovanda, 2021).

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že větší část obyvatel jako největší potencionální hrozbu vnímá Rusko. Příčina vnímání může být v jeho režimu, který zastává tvrdého diplomatického postoje za účelem prosazování svých zájmů. Podobný pohled můžeme pozorovat také v tom, za jak vysokou bezpečnostní hrozbu považují obyvatelé ČR Čínu, která představuje globální problém vzhledem k její rozrůstající se ekonomice. Dle průzkumu považují za bezpečnostní hrozbu Rusko a Čínu ti, kteří hodnotí současnou ekonomickou situaci v ČR za špatnou a ti, kteří jsou nespokojeni se současnou politickou situací v ČR.

Zvýšený nárůst ve vnímání Ruska veřejností jako bezpečnostní hrozby byl mimo jiné zaznamenán v roce 2014, kdy začala válka na východní Ukrajině, a ze strany Ruska došlo k anexi Krymu.

Rusko	37,7 %
Čína	17,1 %
Spojené státy americké	10,3 %
Írán	3,8 %
Irák	3,3 %
Bělorusko	2,8 %
Německo	2,6 %
Korejská lidově demokratická republika	2,2 %
Izrael	1,8 %
Turecko	1,7 %
Afghánistán	1,7 %
Sýrie	1,6 %
Ukrajina	1,3 %
Pákistán	1,3 %
jiná země ⁴	3,1 %
jiná odpověď ⁵	8,8 %
neexistuje takový stát	22,8 %
neví	21,6 %
Celkové N	954

Obrázek 4. Země, které občané ČR považují za bezpečnostní hrozbu
(CVVM SOÚ AV ČR, 2021)

Za nárůst ve vnímání Číny jako bezpečnostní hrozby veřejností, může především situace z roku 2021 ohledně vzniklé pandemie Covid-19 a nejasností týkající se jejího vzniku, který byl zaznamenán v roce 2019. Vzhledem k tvrdému čínskému režimu, který neposkytuje relevantní informace, nebyl uveden zdroj původu nemoci, avšak jako ohnisko vzniku pandemie bylo s vysokou pravděpodobností určeno čínské město Wu-chan.

Čína dlouhodobě vykazuje bezpečnostní hrozbu kvůli politickému režimu, který Čínu ovládá, a také kvůli její velmi silné ekonomické pozici, zapříčiněné rychlou expanzí čínského trhu.

Dle předpokladů se má Čína do roku 2030 stát supervelmocí, kdy bude dominovat světové ekonomice. Obyvatelé ČR pravděpodobně zmíněnou prognózu neberou vážně a daleko více je znepokojuje vojenské dění nedaleko českých hranic. Uvedený průzkum odhaluje, že Rusko považuje za vyšší bezpečnostní hrozbu vůči Číně o 20 % více respondentů (Kironská a Turcsányi, 2021).

Důležitý je také pohled na bezpečnostní hrozby ze strany státu a státních složek, nikoliv pouze veřejnosti. Níže uvedený koncepční dokument Bezpečnostní strategie 2015, který zpracovává Ministerstvo zahraničních věcí a následně schvaluje vláda ČR, je zastřešujícím dokumentem, ze kterého vychází bezpečnostní hrozby. Komparovat pojetí bezpečnostních hrozeb z pozice Ministerstva vnitra a Bezpečnostní strategie je teoreticky neuchopitelný úkol. Přesto jsou pro zajímavost oba pohledy níže uvedeny.

Nelehký úkol je začlenit pohled na bezpečnostní hrozby ze strany zpravodajských služeb a hledání stěžejních informací odhalilo pár zajímavých faktů, které jsou níže uvedeny v kapitole bezpečnostní hrozby dle zpravodajských služeb.

6 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2015

Aktuální Bezpečnostní strategie 2015 prostřednictvím analýzy bezpečnostního prostředí identifikuje 11 hrozeb pro bezpečnost ČR, viz. obrázek č. 5.

Bezpečnostní hrozby	Charakteristika
Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně právních závazků v oblasti bezpečnosti	Některé země usilují o revizi dosavadního mezinárodního uspořádání a jsou tudíž připraveny k dosažení svých vlastních cílů využitím metod hybridního válčení, kombinujících nekonvenční a konvenční vojenské prostředky s nevojenskými prostředky. Tyto země posilují svůj vojenský potenciál a snaží se budovat si exkluzivní sféry vlivu prostřednictvím destabilizace sousedních zemí a využívají místních konfliktů a sporů. (např. konflikt na Ukrajině)
Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí	Všechny dosud nevyřešené konflikty mohou mít přímý i nepřímý vliv, či dopad na bezpečnost České republiky.
Terorismus	Charakteristickým znakem je existence nadnárodních sítí volně propojených skupin či jednotlivců kteří jsou schopni ohrozit lidské životy, zdraví, majetek, ale také kritikou infrastrukturu.
Šíření zbraní hromadného ničení	Některí státní a nestátní aktéři mohou skrytě či otevřeně usilovat o získání zbraní hromadného ničení a jejich nosičů. Schopnost těchto zbraní zasáhnout z velké vzdálenosti území ČR, či jejich spojence klade vysoké požadavky na aktivní a pasivní protiopatření.
Kybernetické útoky	Mohou představovat nový způsob vedení války, či mohou mít teroristickou či kriminální motivaci a mohou být nástrojem k destabilizaci společnosti.
Negativní aspekty mezinárodní migrace	Zvyšující se počet lokálních ozbrojených konfliktů (Ukrajina, Sýrie, Islámský stát) vyvolává zvýšení míry nelegální migrace, která je následně zdrojem a katalyzátorem řady bezpečnostních problémů.
Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí	Existence sociálně vyloučených sociálních skupin a lokalit se spolupodílí na vytváření kriminogenního prostředí, vyvolává sociální i interetnické napětí, které následně využívají nejrůznější extremistické skupiny.
Organizovaný zločin, zejména závazná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita	Daleko širší rozměr získává v dnešním bezpečnostním prostředí organizovaný zločin, který prostřednictvím osobních a obchodních vztahů překračuje hranice České republiky. Korupce společně s organizovaným zločinem může dosáhnout podoby klientelistických, vlivových, či korupčních sítí a vést k podkopávání samotných základů společnosti.
Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury	Kritická infrastruktura představuje klíčový systém prvků, jejichž nefunkčnosti či narušení by měla závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, či ekonomiku státu.
Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie	Hlavním cílem ČR je vytvářet předpoklady pro nepřerušované a diverzifikované dodávky strategických surovin v domácím prostředí a vytváření strategických rezerv státu.
Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události	Extrémní projevy počasí a pohromy antropogenního a přírodního charakteru mohou mít kromě ohrožení bezpečnosti, životů a zdraví obyvatel a jejich majetku a životního prostředí dopad také na ekonomiku země, zásobování surovin, pitnou vodou, nebo poškození kritické infrastruktury. Šíření infekčních nemocí klade větší nároky na ochranu veřejného zdraví a zajištění poskytování adekvátní zdravotní péče.

Obrázek 5. Bezpečnostní hrozby dle Bezpečnostní strategie 2015
(Bezpečnostní strategie České republiky, 2015)

Na základě analýzy bezpečnostního prostředí, ve kterém se ČR momentálně nachází, lze identifikovat různorodé hrozby pro její bezpečnost. ČR jako aktivní a zodpovědný člen mezinárodních organizací zahrnuje mezi případné bezpečnostní hrozby i takové, které nemají přímý dopad na bezpečnost ČR, ale rovněž ohrožují její spojence. Bezpečnostní strategie od roku 2003 do roku 2015 prošla velkým vývojem. Byly do ní přidány a více zohledněny určité bezpečnostní hrozby pro Českou republiku. Vývoj se odvíjel podle tehdejší bezpečnostní politiky státu a možných hrozeb, které více či méně ohrožovaly bezpečnost a svrchovanost České republiky a jejich demokratických zájmů (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Ačkoliv se jedná o základní koncepční dokument, nesmíme opomenout další důležité strategické dokumenty, které taktéž vyhodnocují otázky ohledně řešení bezpečnostních hrozeb. Jsou jimi:

- bílá kniha o obraně z roku 2011,
- koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030,
- koncepce přípravy občanů k obraně státu,
- pandemický plán České republiky,
- instrukce pro vyhlašování jednotlivých stupňů bezpečnostní ochrany důležitých objektů,
- obranná strategie České republiky,
- audit národní bezpečnosti,
- analýza hrozeb pro Českou republiku.

Struktura, obsah a vývoj strategických dokumentů v oblasti bezpečnostních hrozeb se rozvíjel již od počátku 90. let. Bylo to v době, kdy bezpečnostní politika ani politická reprezentace neměla s tvorbou takového druhu dokumentů žádné zkušenosti.

Do roku 1989 se bezpečnostní politika státu řídila politikou komunistického režimu a otázky ohledně bezpečnosti řešila v dokumentech nazývaných doktríny, které byly více klasifikovány jako politické deklaráce než strategické dokumenty.

Vzhledem ke skutečnostem tehdejšího režimu byly dokumenty často utajované, tudíž se na veřejnost dostávaly jen některé účelově vybrané pasáže (Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009, 2014).

7 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

Pokud porovnáme dokument Bezpečnostní strategie 2015 a vnímání bezpečnostních hrozeb dle Ministerstva vnitra ČR, lze si všimnout rozdílů v prioritách vnímání bezpečnostních hrozeb pro Českou republiku.

Bezpečnostní hrozby	Charakteristika
Terorismus	Charakteristickým znakem je existence nadnárodních sítí volně propojených skupin či jednotlivců kteří jsou schopni ohrozit lidské životy, zdraví, majetek, ale také kritickou infrastrukturu.
Organizovaný zločin	Je zaměřen na nelegální migraci, výrobu a distribuci drog, prostituci, obchod s lidmi, krádeže aut, počítačové pirátství a obchod se zbraněmi.
Kybernetické hrozby	Mohou představovat nový způsob vedení války, či mohou mít teroristickou či kriminální motivaci a mohou být nástrojem k destabilizaci společnosti.
Extremismus	Existence sociálně vyloučených sociálních skupin a lokalit se spolupodílí na vytváření kriminogenního prostředí a vyvolává sociální i interetnické napětí, které následně využívají nejrůznější extremistické skupiny.
Bezpečnost civilního letectví	Po teroristickém útoku z 11. září 2001 se stala prioritou státních bezpečnostních složek.
Korupce	Riziko korupce je stále v ČR až na příliš vysoce nepřijatelné úrovni a může dál růst, a to až do takové úrovně kdy budou významně poškozeny zájmy ČR.

Obrázek 6. Bezpečnostní hrozby dle Ministerstva vnitra České republiky
(Ministerstvo vnitra České republiky, 2014)

Např. Bezpečnostní strategie 2015 řadí terorismus jako bezpečnostní hrozbu až na třetí místo, zatímco Ministerstvo vnitra ho ve své tabulce bezpečnostních hrozeb uvádí na prvním místě.

8 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽEB

V současné době má ČR tři zpravodajské služby, kterými jsou Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství.

Nelehký a téměř nemožný úkol je začlenit pohled na bezpečnostní hrozby ze strany zmíněných zpravodajských služeb ČR. Tyto služby vykonávají činnosti na základě zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky a jsou úkolovány omezeným okruhem subjektů. Pokud tyto úkoly oficiálně nezveřejní vláda, je téměř nemožné o jejich činnostech získat informace a zjistit, jak mají určené priority v oblasti bezpečnostních hrozeb, neboť tyto informace jsou klasifikovány určitým stupněm utajení. Informační bezpečnostní služby nedisponují výkonnou pravomocí a jejich primárním úkolem je pouze sběr informací, který se řídí dle pravomocí těch, kteří jsou oprávněni tyto služby úkolovat.

Všechny tři zpravodajské služby každý rok zpracovávají výroční zprávy, které mají vysokou vypovídající hodnotu, ale jsou klasifikovány stupněm utajení „Tajné“. Pouze Bezpečnostní informační služba následně ze své výroční zprávy vyhotoví neutajovaný výtah informací, který je poté veřejně zpřístupněn a je tedy možné z něho některé informace čerpat (Kolman, 2020).

Tato bakalářská práce si kladla jako doplňující úkol kontaktovat přímo Bezpečnostní informační službu pro získání potřebných informací, a to především zjistit, jaké bezpečnostní hrozby vnímají za stěžejní pro následující období. Obdržená odpověď je stručná a odkazuje se na neutajovaný výtah informací z výročních zpráv, čímž se potvrzují informace, které jsou zde popsány, a to, že se jejich činnost řídí určitým stupněm utajení.

Vznesený dotaz včetně odpovědi pracovníka BIS je uveden v příloze této bakalářské práce.

9 VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO ČESKOU REPUBLIKU

Bezpečnostních hrozeb vnějšího charakteru, které mohou negativně působit na bezpečnostní prostředí ČR, je široká škála a nelze je v takovém rozsahu důkladně analyzovat a odůvodnit. Velkou část bezpečnostních hrozeb, které mohou narušit bezpečnost ČR, příkladně definuje Bezpečnostní strategie a Audit národní bezpečnosti.

Vybrané bezpečnostní hrozby, uvedené v bodě 2.3, jsou vybrány z toho důvodu, že mohou více ovlivnit zájmy ČR a mít vážnější dopady na obyvatele naší země, než je tomu například u korupce. Obyvatelé věří, že bude snaha prostřednictvím bezpečnostních strategií ČR tyto vybrané bezpečnostní hrozby eliminovat, a to dlouhodobě. Vzhledem k mezinárodní propojenosti mohou být uvedené bezpečnostní hrozby vnitřního původu, ale daleko větší riziko zaznamenáváme z vnějšího prostředí.

9.1 Terorismus

Teroristické útoky a případná existence teroristických organizací nejsou v ČR tak časté, jako např. ve Francii, Německu či Rakousku, ale historicky se na našem území také objevily. Již od útoku na Světové obchodní centrum v New Yorku z 11. září 2001, se aktuální mezinárodně bezpečnostní situace dá považovat za zhoršenou, protože teroristické aktivity se staly intenzivnější, a to na mnoha místech planety, v mnoha případech i v místech, které nejsou od ČR příliš vzdálené. Česká republika je ze strany mezinárodního terorismu vnímána jako země, která se aktivně zapojuje do celosvětového protiteroristického úsilí.

Dle dostupných informací registrujeme na území dnešní ČR následující čtyři útoky, které využily teroristické metody:

- **Bombový útok na policejní ředitelství v Praze:** Tento útok měli na svědomí členové anarchistické skupiny Blaník, kteří nastražili časovanou výbušninu před vchod pražského policejního ředitelství. Útok se odehrál v noci z 10. na 11. června roku 1869 (Pokorný, 2019).
- **Let JAT číslo 367:** Minutu a půl poté, co letoun překročil hranice NDR a ČSSR, byl zničen výbuchem nálože ve výšce 10 km nad zemí. K nehodě došlo 26. ledna roku 1972 a zahynulo při ní 27 obětí.

Zázrakem jedna z letušek, Vesna Vulovičová, přežila a s těžkým zraněním byla hospitalizována v pražské nemocnici. Na místo nehody bylo vysláno 500 příslušníků ozbrojených sil a maximální počet zdravotníků z nemocnice a Ústavu národního zdraví v České Kamenici (Pauerová, 2021).

- **Bombový útok na Staroměstském náměstí:** Na území tehdejšího Československa byl na Staroměstském náměstí dne 2. června 1990 spáchán trestný čin se znaky terorismu, kdy k samotné explozi došlo na podstavci pomníku mistra Jana Huse. Následkem výbuchu trubkové bomby bylo zraněno 18 osob, z toho jedna osoba těžce. Tento čin vyvolal u veřejnosti obavy, protože k němu došlo několik dnů před prvními svobodnými volbami po pádu komunistického režimu, který byl s útokem dáván do souvislosti. Ačkoliv byl výbuch považován za teroristický čin, podle Ministerstva vnitra nešlo o klasický teroristický útok s vazbou na mezinárodní seskupení ani teroristickou akci, ale o trestný čin se znaky terorismu (Hettnerová, 2010).
- **Teroristické útoky na vlaky na Mladoboleslavsku:** Pachatelem, který se stal prvním člověkem odsouzeným v České republice za teroristický útok, byl sedmdesátiletý důchodce Jaromír Balda. Ten s úmyslem vyvolání strachu z muslimů mezi lidmi, skácel motorovou pilou na koleje dva stromy a tím způsobil nehody vlaků. Činy se odehrály ve dvou dnech, a to 1. června 2017 a poté 28. července 2017. V místě pokácených stromů zanechal pachatel letáky se zvoláním „Alláhu akbar!“ v překladu „Bůh je velký!“. Jaromír Balda byl aktivním sympatizantem hnutí Svoboda a přímá demokracie, které se od něho v průběhu soudního procesu distancovalo. Vrchní soud v Praze mu dne 16. dubna 2019 potvrdil za teroristický čin čtyřletý trest. Dne 23. října 2020 podal Balda žádost o podmíněčné propuštění, které bylo vyhověno (Magdonová, 2019).

9.2 Zbraně hromadného ničení

Závažnost hrozby zbraní hromadného ničení vychází zejména ze schopností těchto prostředků zasáhnout z velké vzdálenosti území ČR, případně její spojence. V době tvorby strategie měli autoři na mysli hlavně politiku Iránu a Severní Koreje. Aktuálně stále existuje možné zneužití ZHN (především biologických a chemických) islámskými teroristickými organizacemi, diktátorskými režimy a nově ze strany Ruska.

Česká republika této hrozbě věnuje pozornost dlouhodobě, o čemž vypovídá skutečnost, že jednou z prioritních oblastí rozvoje ozbrojených sil je schopnost ochrany proti zbraním hromadného ničení (Landovský, Dyčka a Riegl, 2015).

Shrnutí významných zranitelných míst v České republice dle literatury:

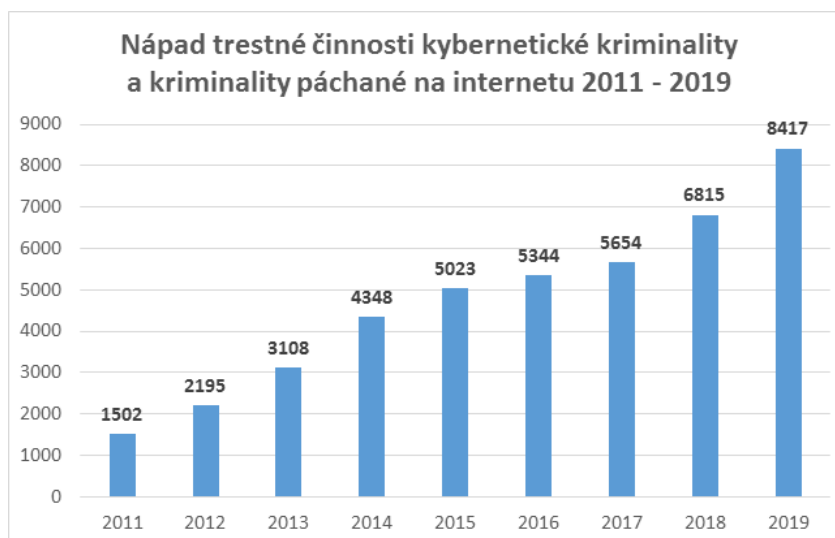
- sídla ústředních orgánů státní správy (vláda a Parlament ČR, ministerstva),
- zastupitelské firmy nebo úřady zemí USA, Velké Británie, Izraele či objekty židovských obcí,
- objekty ministerstva obrany – Armáda ČR (vojenské jednotky a zařízení),
- rádio Svobodná Evropa,
- stanice metra hlavního města Prahy,
- silniční a železniční doprava (nádraží, tunely, tratě), letecká doprava (přistávací a vzletové dráhy, letištní haly),
- významné dopravní uzly a křižovatky (mosty apod.),
- plynovody, ropovody,
- telekomunikační infrastruktura,
- transformátory elektrické energie a rozvodny,
- rozvodny pitné vody,
- sklady s hořlavými, výbušnými a toxickými látkami (chemické továrny, čerpací stanice pohonných hmot),
- úložiště jaderného odpadu a jaderné elektrárny,
- přehrady, vodní nádrže a podobná vodní díla,
- veřejná shromáždění,
- kulturní památky (Karlův most, Staroměstské náměstí v Praze, Václavské náměstí, náměstí Svobody v Brně apod.),
- velká sportovní hřiště a zimní stadiony,
- kina, divadla a organizované koncerty s vysokou koncentrací osob (Skřehot, 2009, Mika a Patočka, 2007).

Hrozba jaderné války je s ohledem na veškerá aktuální opatření minimální, ale větší obavy nastávají připuštěním možnosti zneužití ZHN nedemokratickými režimy, teroristickými organizacemi a nově v důsledku eskalace války na Ukrajině ze strany Ruska. Česká republika se v mezinárodním rozsahu zavázala na nepodílení se šíření ZHN a jejich nosičů.

9.3 Hrozby v kyberprostoru

Tato relativně nová hrozba nabývá na významu především v důsledku závislosti moderní společnosti na komunikačních a informačních technologiích. Vzhledem ke svým možnostem umožňuje státním i nestátním aktérům vzdáleně poškozovat strategické a významné cíle České republiky bez použití konvenčních prostředků.

Z bezpečnostního hlediska představují kybernetické hrozby jednu z nejzávažnějších hrozeb současnosti, které se již řadu let objevují ve větší či menší míře a ČR se takovému útoku také nevyhnula. Např. v roce 2011 došlo organizovanou skupinou ke kybernetickému útoku na registr emisních povolenek, při kterém odcizila přes 450 mil. Kč (Balabán a Pernica, 2015).

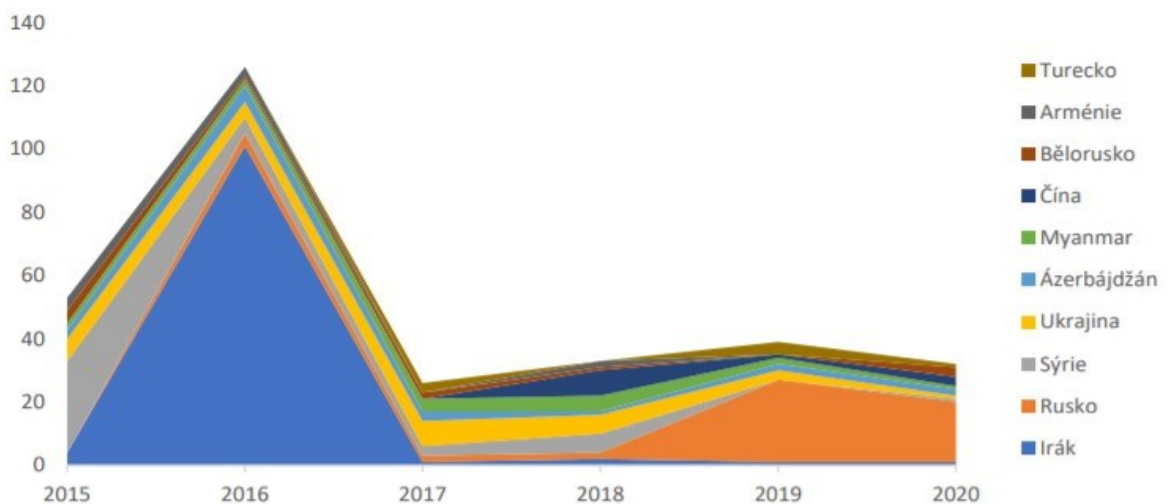
Obrázek 7. Navyšování kybernetické kriminality na internetu 2011-2019

(Policie ČR, 2019)

Vzhledem k ohrožení bezpečnosti kybernetickými útoky musela ČR reagovat na stupňující se hrozby útoků, proto zřídila Národní centrum kybernetické bezpečnosti a přijímá konkrétní bezpečnostní strategie, kde jsou stanoveny vize, výzvy a hlavní cíle pro následující období (Balabán a Pernica, 2015).

9.4 Nelegální mezinárodní migrace

V důsledku zvýšené míry nelegální migrace pozorujeme zvýšený počet lokálních ozbrojených konfliktů, které jsou zdrojem či katalyzátorem řady bezpečnostních problémů. Zejména vlivem ozbrojených konfliktů a ekonomické nerovnováhy se mnoho migrantů snaží dostat do bezpečnějších a ekonomicky vyspělejších zemí. Z důvodu nenaplněných ambicí a vlivem kulturních rozdílů má část migrantů následně pocit, že není o jejich potřeby postaráno na dostatečné úrovni a často poté inklinují k radikálním náladám, názorům a případně přechází k extremistickým organizacím (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Obrázek 8. Souhrn nejčastějších státních příslušností s uděleným azylem v letech 2015-2020 (Ministerstvo vnitra ČR, 2020)

V ČR nejčastěji žádají o azyl obyvatelé Ukrajiny, kteří do naší země cestují převážně za prací, aby zlepšili svou životní situaci, a nyní také hlavně kvůli válce, která na Ukrajině probíhá. Kromě ukrajinských občanů jsou četnou skupinou žádající o azyl v ČR také obyvatelé Sýrie, kteří migrují do Evropy, potažmo do ČR v důsledku špatné ekonomické stability a také ozbrojených konfliktů v jejich zemi. V rozmezí let 2018-2020 došlo k navýšení žádostí o azyl především osob z Ruska.

Dle níže uvedené tabulky pozorujeme, že všestranná péče pro nezletilé bez doprovodu byla poskytnuta zejména osobám pocházejícím z Afghánistánu. Do zařízení se často dostávaly osoby, které záměrně uváděly nezletilost a osoby, které trpěly infekčními nemocemi, včetně Covid-19. V roce 2020 celkem 54 osob svévolně opustilo zařízení a pokračovalo do vysněné cílové destinace. Dalších 7 osob požádalo o mezinárodní ochranu, ostatní nikoliv a nadále zůstali v zařízení.

Státní příslušnost	Počet
Afghánistán	53
Ukrajina	9
Sýrie	6
Libye	5
Bangladéš	3
Pákistán	3
Vietnam	3
Bulharsko	2
Maroko	2
Turecko	2
Egypt	1
Guinea	1
Irák	1
Somálsko	1
Venezuela	1
Celkem	93

Obrázek 9. Celkový počet nezletilých bez doprovodu
(Zařízení pro děti – cizince, 2020)

V důsledku zatajování důležitých informací, zejména o zdravotním stavu migrujících osob, může ČR hrozit nárůst infekčních chorob, které jsme dosud na našem území nezaznamenali, což může mít negativní dopady na obyvatele ČR a následně může vést i k přetížení zdravotního systému. Další bezpečnostní hrozbou, která s migrujícími osobami souvisí, jsou jejich rozdílná náboženská vyznání a možný zvýšený nárůst kriminality (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020).

9.5 Hrozby energetické bezpečnosti

V širším pohledu na svět získávají otázky ve věci energetické bezpečnosti stále větší význam. Česká republika bohužel v současné době nedisponuje strategickým dokumentem, který by se energetické bezpečnosti věnoval. Zabývají se jí pouze některé dokumenty, a to jen okrajově, což může vést k vážnému problému v dané oblasti.

Z pohledu energetické a surovinové bezpečnosti je důležité rozeznat, jaké suroviny je ČR schopna si obstarat ze zdrojů na svém území a jaké suroviny musí dovážet.

Česká republika má relativně dobré zásoby nerudných a stavebních materiálů (vápenec, kaolín, sklářský písek), ale vzhledem k pomalému a vlažnému přístupu při otevírání nových těžebních ložisek se vystavuje riziku jejich vyčerpání. Dále je dobře vybavena zásobami v oblasti černého a hnědého uhlí i uranové rudy.

Rok	mld. m ³
2010	138,6
2015	158,6
2016	178,3
2017	192,2
2018	200,8

Obrázek 11. Ruský export zemního plynu do Evropy
(Gazpromexport, 2019)

Obrázek 10. Závislost zemí na dovozu zemního plynu z Ruska
(Eurostat, 2019)

V oblasti elektroenergetiky si vyrábí většinu energie sama ze svých zdrojů a malou část je schopna odprodat sousedním státům. Bezpečnostní riziko závislosti na strategických surovinách představuje zejména závislost na ropě a zemním plynu od jednoho dodavatele, konkrétně Ruska. Z této pozice si Rusko může snáze prosazovat své geopolitické zájmy na našem území (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2011).

Z uvedených statistik je zřejmé, že na zemním plynu a ropě z Ruska je ČR významně závislá. Také podíl vývozu zmíněných surovin ze strany Ruska kontinuálně v čase roste a lze předpokládat, že do budoucna tomu nebude jinak. Upevněnou pozici na trhu se zemním plynem si Rusko buduje mimo jiné snahou o dokončení plynovodu Nord stream 2.

Obrázek 13. Závislost jednotlivých zemí na dovozu ruské ropy (Eurostat, 2019)

Země	2017	2018
Rusko	30,5	27,9
Norsko	12,3	10,9
Nigérie	6,2	7,7
Irák	7,5	7,5
Kazachstán	7,3	7,4
Saúdská Arábie	5,8	6,6
celkem	566	557,3

Obrázek 12. Hlavní dodavatelé ropy do EU (Eurostat, 2019)

Tento projekt zpočátku čelil velké kritice ze strany USA, která nařídila proti Rusku sankce a dělala, co bylo v jejích silách, aby projekt zastavila. Ze strany USA šlo zejména o ochranu Evropy s cílem zabránit Rusku plynovod použít jako politickou zbraň. Vzhledem k aktuální situaci v Evropě a probíhající válce mezi Ruskem a Ukrajinou byly veškeré snahy o dokončení plynovodu ze strany Německa zastaveny. Momentálně se jedná o rapidním snížení závislosti na ruském plynu tím, že evropské mocnosti hledají způsoby obnovení dodávek plynu z afrického kontinentu.

Obrázek 14. Trasa plynovodu Nord stream 2 (Novinky.cz, 2021)

Hrozby, které mohou ohrozit energetickou a surovinovou bezpečnost ČR:

- zastavení nebo případné snížení přísunu strategických surovin do ČR,
- nedostatek dané suroviny na světovém trhu,
- citelné zvýšení ceny strategicky důležité suroviny pro ČR,
- přírodní katastrofy, průmyslové havárie a jaderné havárie,
- postupné zvyšování závislosti na dominantním dodavateli,
- ovládnutí energetického a surovinového trhu nedůvěryhodnými subjekty nebo subjekty hájícími zájmy proti ČR,
- nedostatečná síla v uplatnění vlastnických práv na strategické suroviny,
- narušení přísunu dodávek energie na delší dobu, která může ohrozit fungování státu,
- ztráta konkurenceschopnosti v energetickém sektoru České republiky,
- neprofesionální, nepromyšlené nebo politicky motivované zásahy do energetiky a surovin (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2011).

9.6 Extremismus a sociální napětí

Extremismus je společností často používaný pojem, označující nemorální a nebezpečnou trestnou činnost jedinců a skupin, kterou nechceme a nemůžeme tolerovat. Pohled jednotlivce na extremismus a extremistu je čistě subjektivním názorem. Extremisté často odmítají základní normy, nesouhlasí s kompromisy a popírají hodnoty, včetně řádného způsobu chování v dané společnosti. Způsob, jakým tyto normy odmítají, je dán především jejich povahou a osobním přístupem (Chmelík, 2000).

Extremisty lze v zásadě rozdělit do tří skupin:

1. ve větší či menší míře narušují zákon a usilují o realizaci svých ideálů (např. odpůrci očkování či potratů, agresivní ekologové),
2. pokoušejí se prosazovat své ideje způsobem, který jim umožňuje platný právní řád,
3. snaží se realizovat své protizákonné ideje protizákonnými a nelidskými způsoby (Chmelík, 2000).

V polovině 80. let bylo v Německu a Itálii silně zastoupeno skinheadské hnutí, které následně proniklo na konci 80. let i do tehdejšího Československa, kde rychle našlo své příznivce, ale příliš mnoho se nerozvíjelo. Pro skinheadské hnutí se stala dominantní fašistická ideologie a masivní nárůst této ideologie byl zaznamenán po roce 1990, kdy demokracie umožnila těmto směrům plné rozvinutí (Mareš, 1997).

Vzhledem ke stále aktuální mezinárodní nelegální migraci se ČR vystavuje z vnějšího hlediska bezpečnostních hrozeb novému přílivu pravicových extremistů či islamistických organizací, které často páchají činy teroristického charakteru, zvyšují kriminalitu v ČR a podílejí se na rozvíjení těchto skupin.

10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

S ohledem na široký rozsah bezpečnostních hrozeb pro Českou republiku byl vypracován jednoduchý dotazník, který obdrželi k vyplnění členové ozbrojených sil Armády ČR a studenti z Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati studijního programu Ochrana obyvatelstva. Tím byly získány odpovědi od lidí, kteří se s bezpečnostními hrozbami potýkají, např. při zahraničních misích a od lidí z oboru, kteří o problematice bezpečnosti mají širší povědomí.

V rámci dotazníkového šetření bylo získáno 71 odpovědí z celkového počtu 100 oslovených. Dotazník obsahuje 21 otázek. První tři otázky slouží k bližší identifikaci jednotlivých respondentů podle pohlaví, věku a dosaženého vzdělání. Následných 18 otázek je určeno ke zjištění názoru na bezpečnostní hrozby a celkovou bezpečnostní situaci v ČR.

Pro bezpečnostní hrozbu s nejvyšším procentuálním podílem jsou v kapitole č. 11 navrhována a zpracována protipatření za pomoci strategické SWOT analýzy, včetně bodového hodnocení.

Otázky byly pokládány online formou dotazníku, který byl vytvořen zdarma na webové stránce <https://www.survio.com/cs/> a byl rozesílán přes komunikační a sociální síť. Dotazník byl pro respondenty zpřístupněn v termínu od 15.1.2022 do 19.1.2022. Zpracování získaných dat dotazníku je metodou sloupcových diagramů.

10.1 Stanovení hypotéz

H1: Občané České republiky se v blízké době neobávají narušení bezpečnosti, a situace v Evropě jim přijde bezpečná. Tento fakt vede k nedostatečnému investování ČR do ozbrojených sil a bezpečnostních sborů.

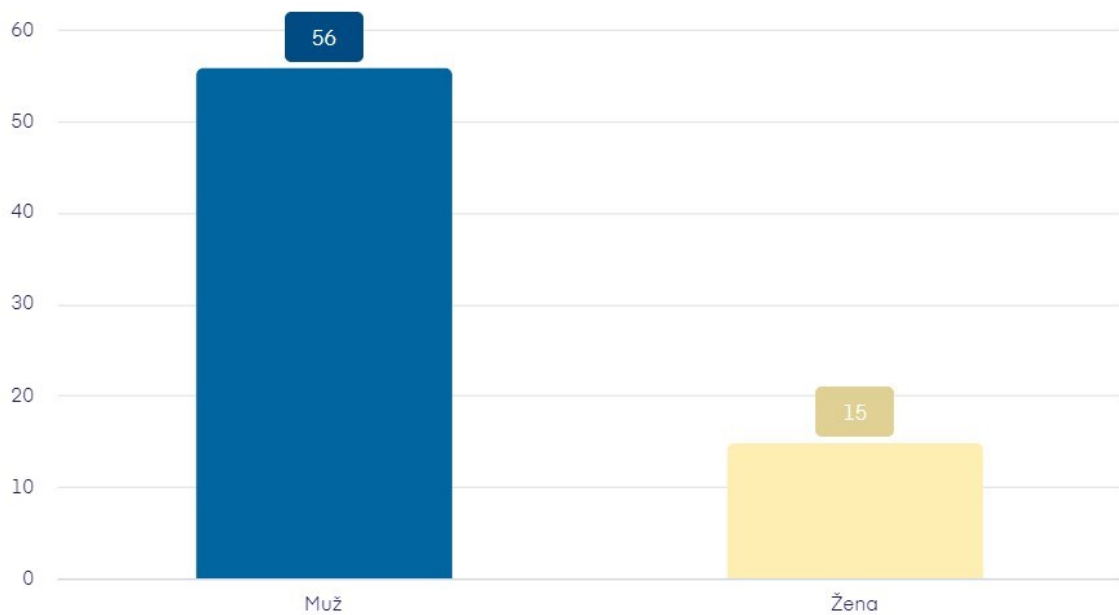
H2: Lidé mají větší obavy z mezinárodní migrace a kybernetických útoků, nežli z terorismu a ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury. Zřejmě se domnívají, že nelegální migrace může být katalyzátorem pro jiné bezpečnostní hrozby, např. zmíněný terorismus.

H3: Občané získávají informace o bezpečnostních hrozbách především z internetu díky jeho velmi snadné přístupnosti. Ve většině případů převyšuje internet ostatní média (např. televize) a knižní publikace (knihy, tisk, odborné texty, publikace).

10.2 Výzkum

Tato kapitola praktické části BP obsahuje odpovědi oslovených respondentů na zadané otázky. Odpovědi jsou zobrazeny ve sloupcových diagramech a doplněny o krátký komentář.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

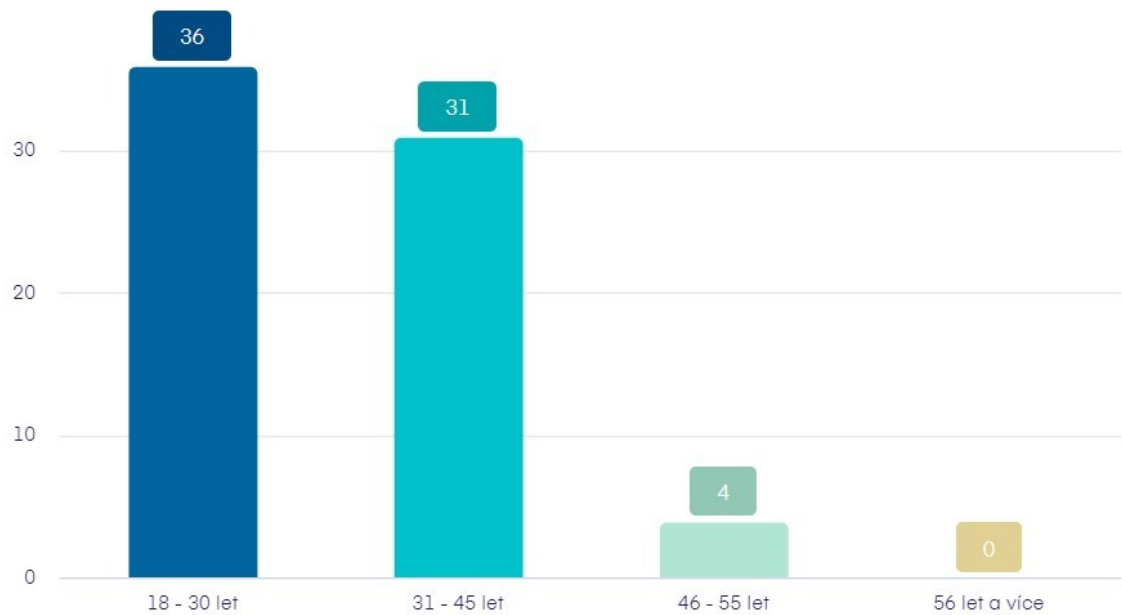

Obrázek 15. Otázka 1 (Survio, 2022)

Ze 71 respondentů odpovědělo 56 mužů (78,9 %) a 15 žen (21,1 %).

Toto rozdělení pomáhá v ujasnění pohledu rozdílných odpovědí mezi muži a ženami.

2. Jaký je Váš věk?

Obrázek 16. Otázka 2 (Survio, 2022)

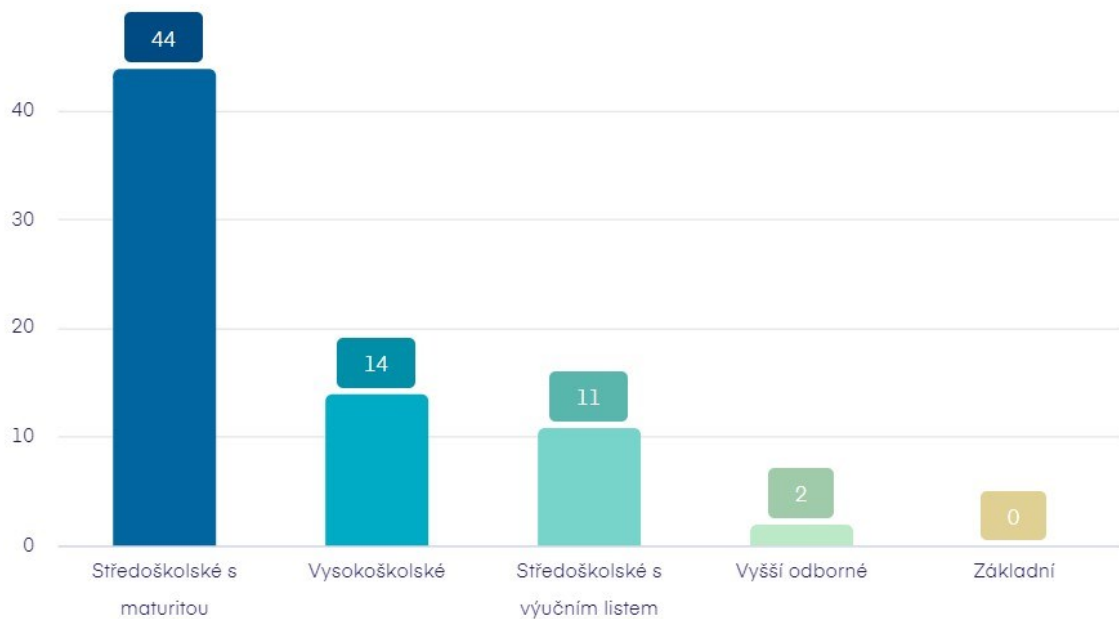
Největší podíl v grafu představují respondenti ve věku 18–30 let (50,7 %).

31 respondentů je připsáno věkové kategorii 31-45 let (43,7 %).

Pouze 4 respondenti (5,6 %) spadají do věkové kategorie 46-55 let.

Věk 56 let a více se netýká žádného z dotazovaných osob.

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Obrázek 17. Otázka 3 (Survio, 2022)

Vzdělání hraje důležitou roli nejen v chápání bezpečnostních hrozeb, které mohou poškodit chráněné zájmy ČR, ale také v následném vyhodnocování získaných informací v reálném životě.

44 respondentům (62 %) náleží středoškolské vzdělání s maturitou.

11 respondentů (15,5 %) má středoškolské vzdělání s výučním listem.

14 respondentů (19,7 %) absolvovalo vysokoškolské vzdělání.

Pouze 2 respondentům (2,8 %) náleží vyšší odborné vzdělání.

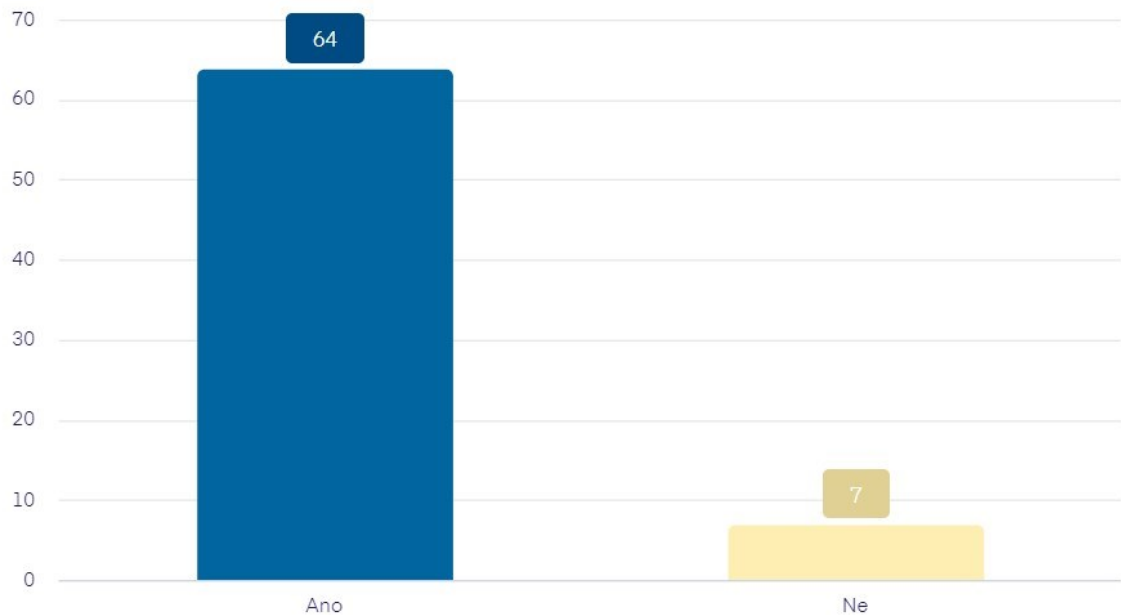
4. Cítíte se v České republice bezpečně?

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	55	77.5%
ano	4	5.6%
Ano	3	4.2%
Poměrně ano, srde Evropy	1	1.4%
Ne, svět spěje k dalšímu konfliktu.	1	1.4%
Jop	1	1.4%
Jasně	1	1.4%
Docela ano	1	1.4%
částečně, důvodem lidská migrace, rozrůstající terorismus, špatná politická situace může eskalovat k násilnostem uvnitř státu mezi občany, zneužívání	1	1.4%

Obrázek 18. Otázka 4 (Survio, 2022)

Zde nabízela otázka možnost otevřené odpovědi, a tím se projevila její značná slabina. Vzhledem k získaným informacím svůj cíl splnila a dotazované osoby se z více jak 90 % cítí v ČR bezpečně.

5. Sledujete nebo čtete novinky o aktuálním dění ve světě respektive v Evropě a zajímá Vás bezpečnost České republiky?

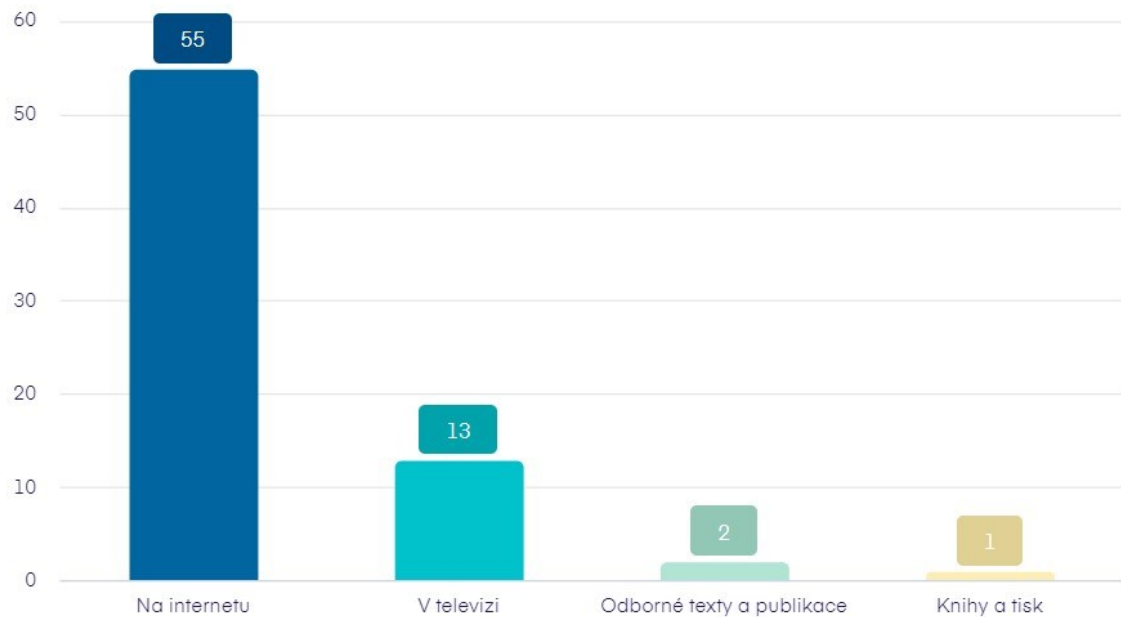

Obrázek 19. Otázka 5 (Survio, 2022)

64 respondentů (90,1 %) se zajímá o aktuální dění ve světě, respektive v Evropě a zajímají se o aktuální bezpečnost ČR.

7 respondentů (9,9 %) o problematiku bezpečnosti neprojevuje zájem.

6. Kde případně tyto informace získáváte?

Obrázek 20. Otázka 6 (Survio, 2022)

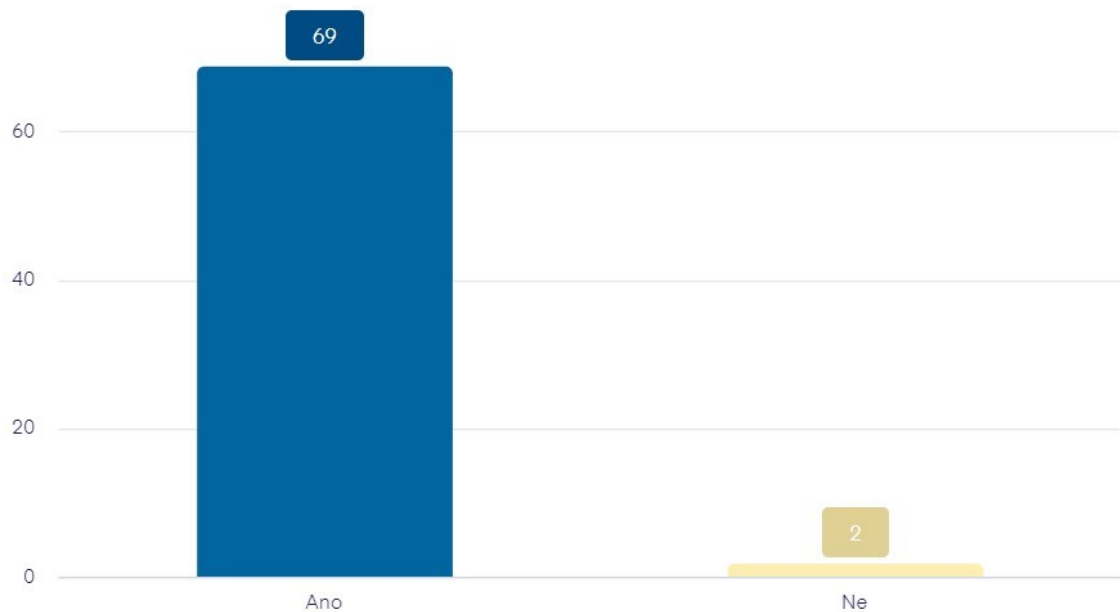
Z nabízených možností si 55 respondentů (77,5 %) zvolilo dle očekávání internet.

Na druhé místo se 13 hlasy (18,3 %) dotazovaní zvolili televizi.

Odborné texty a publikace si vybrali 2 respondenti (2,8 %).

Knihy a tisk si vybral pouze 1 respondent (1,4 %).

7. Jste si vědomi rozdílu mezi vnitřní a vnější bezpečností České republiky?

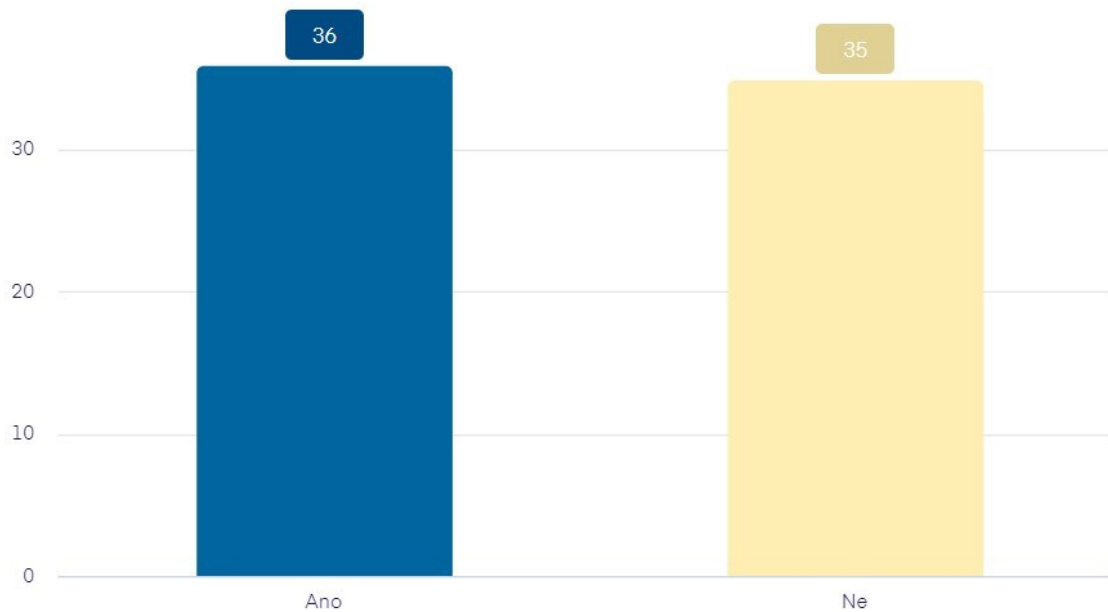

Obrázek 21. Otázka 7 (Survio, 2022)

69 respondentů (97,2 %) dokáže rozeznat rozdíly mezi vnitřní a vnější bezpečností ČR.

Jen zlomek (2,8 %), tedy 2 dotazovaní, tento rozdíl nevnímají.

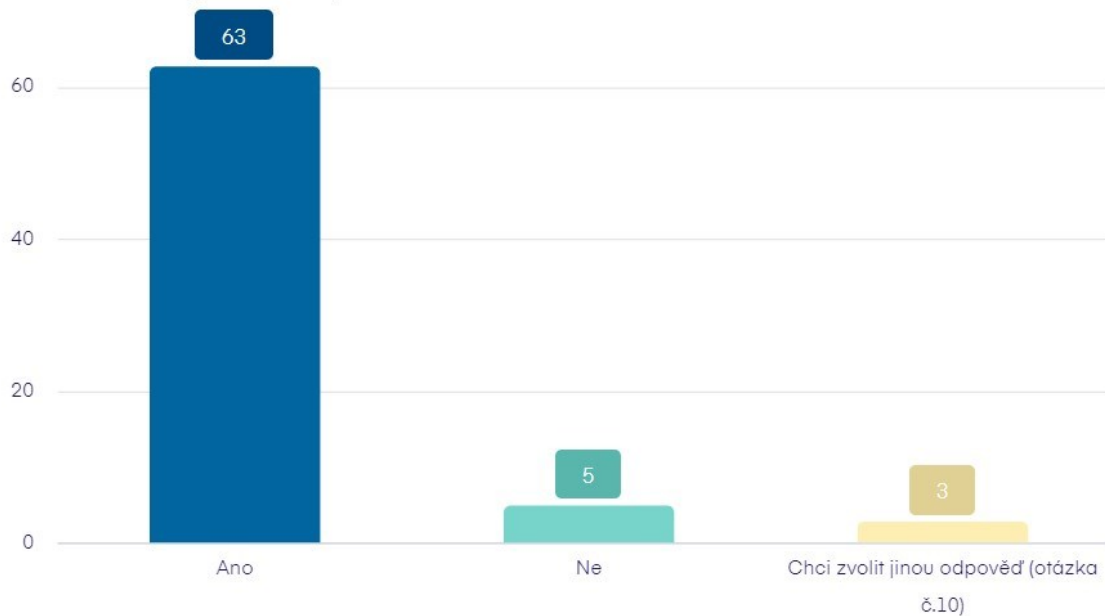
8. Slyšeli jste někdy o základním dokumentu bezpečnostní politiky České republiky, který se nazývá Bezpečnostní strategie z roku 2015 a víte co obnáší?

Obrázek 22. Otázka 8 (Survio, 2022)

36 respondentů (50,7 %) již slyšelo o Bezpečnostní strategii ČR a zná její obsah. Lze předpokládat, že tuto odpověď zvolili především studenti Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati oboru Ochrany obyvatelstva. O Bezpečnostní strategii dosud neslyšelo 35 respondentů (49,3 %).

9. Terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, nelegální mezinárodní migrace, hrozba energetické bezpečnosti, extremismus a sociální napětí. Souhlasíte, že uvedené bezpečnostní hrozby mohou vážně ohrožovat vnější bezpečnost České republiky?

Obrázek 23. Otázka 9 (Survio, 2022)

Tato otázka se snaží zjistit, zda vybrané bezpečnostní hrozby mají potenciál vážně ohrožovat vnější bezpečnost ČR a 63 respondentů (88,7 %) s výběrem souhlasí.

Pouze 5 respondentů (7 %) s uvedeným výběrem nesouhlasí a 3 respondenti (4,2 %) chtějí zvolit jinou odpověď.

10. Které z níže uvedených bezpečnostních hrozeb se Vy osobně obáváte nejvíce?

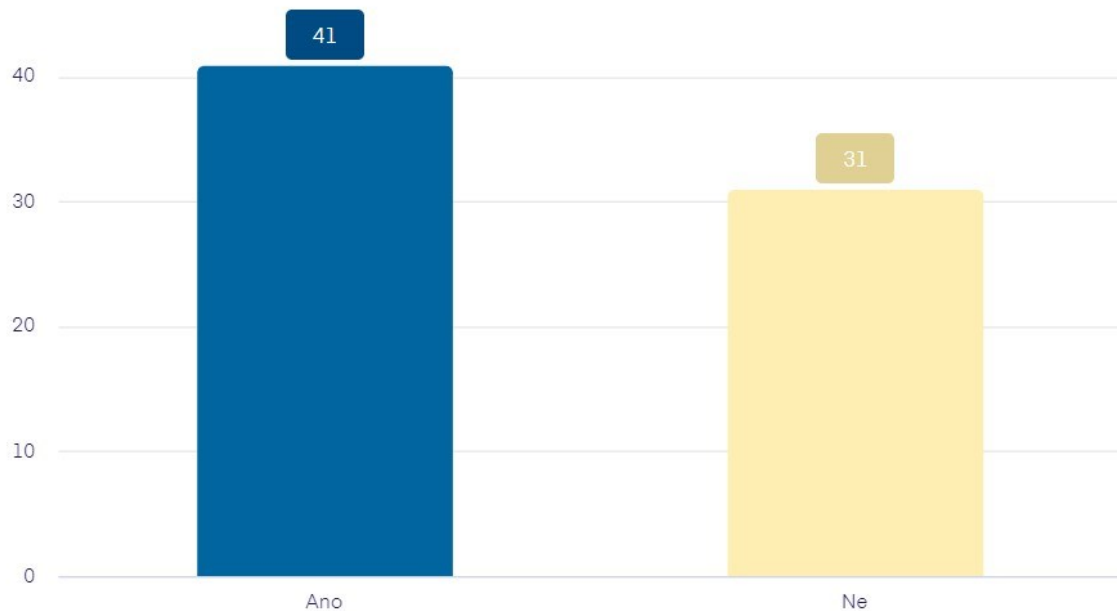

Obrázek 24. Otázka 10 (Survio, 2022)

Cílem této otázky je zjistit vnímání bezpečnostních hrozeb dle příslušníků ozbrojených sil Armády ČR a spolužáků Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati oboru Ochrany obyvatelstva.

Dotázaní respondenti se nejvíce obávají bezpečnostní hrozby vzniklé vlivem negativních aspektů mezinárodní migrace se 14 hlasy, a nejméně se obávají nestability a regionálních konfliktů se 4 hlasy.

11. Setkali jste se již ve svém životě s nějakou z uvedených bezpečnostních hrozeb?

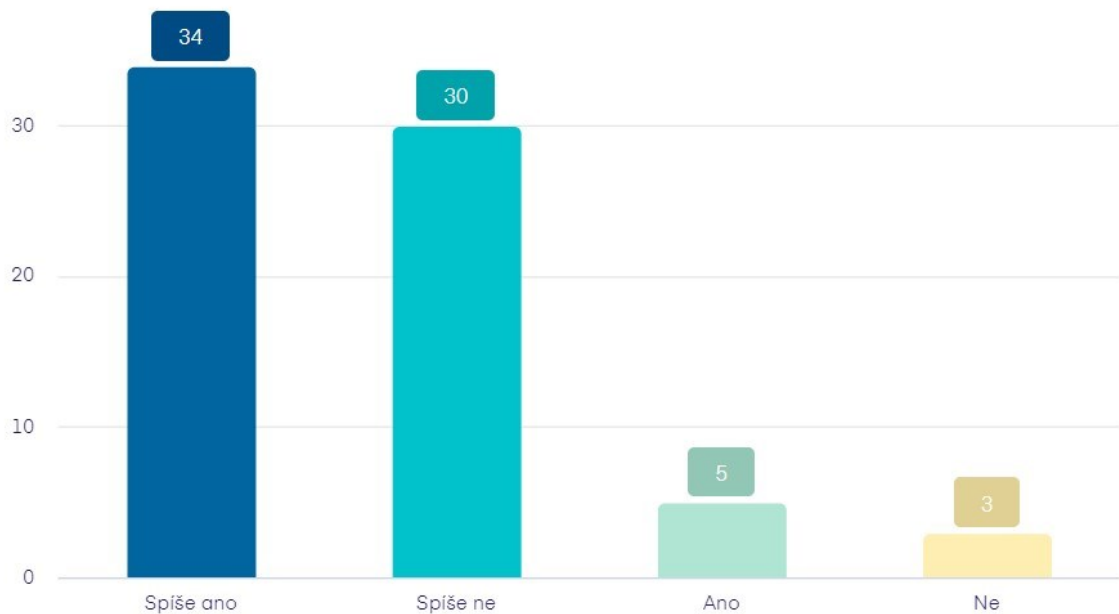

Obrázek 25. Otázka 11 (Survio, 2022)

41 respondentů (56,9 %) se již v životě setkalo s nějakou z uvedených bezpečnostních hrozeb (obrázek č. 26).

31 respondentů (43,1 %) se s žádnou z uvedených hrozeb (obrázek č. 26) zatím neseťkalo.

12. Myslíte si, že je Česká republika na řešení těchto hrozeb dobře připravena?

Obrázek 26. Otázka 12 (Survio, 2022)

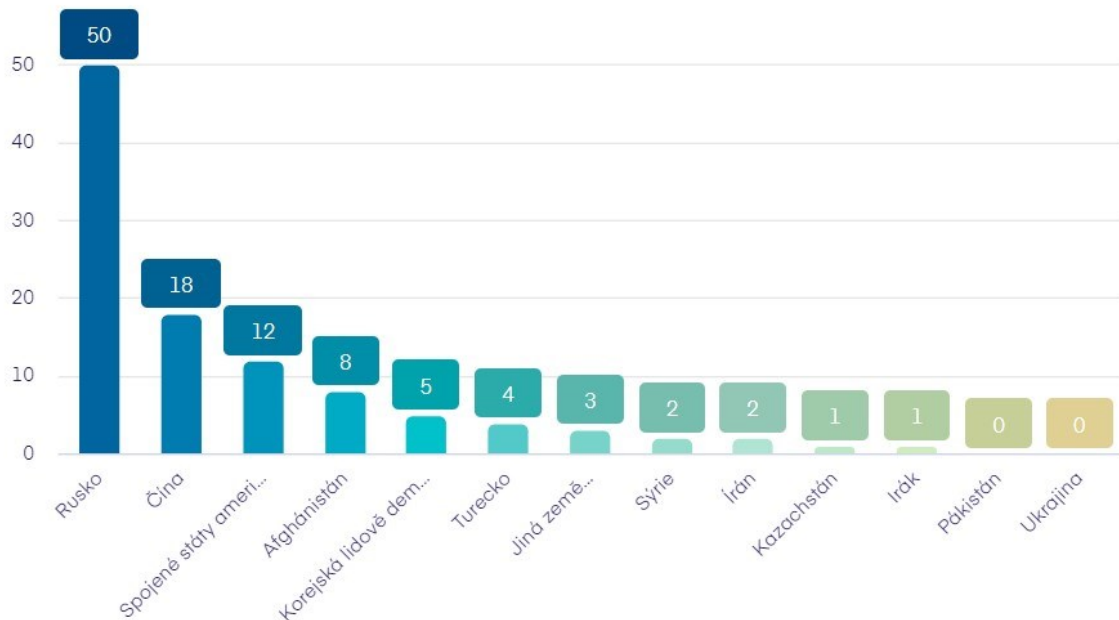
Vyhodnocením této otázky si 34 respondentů (47,2 %) myslí, že je ČR na řešení bezpečnostních hrozeb spíše dobře připravena.

30 respondentů (41,7 %) si vybralo, že je ČR spíše nepřipravena.

Pouze 5 respondentů (6,9 %) si myslí, že je ČR na případná řešení bezpečnostních hrozeb dobře připravena.

Dle 3 respondentů (4,2 %) není ČR na řešení hrozeb dobře připravena.

13. Která z uvedených zemí podle Vás představuje pro Českou republiku potencionální vnější bezpečnostní hrozbu?

Obrázek 27. Otázka 13 (Survio, 2022)

50 respondentů (47,2 %) považuje Rusko za největší vnější bezpečnostní hrozbu.

18 respondentů (17 %) vybralo na druhém místě Čínu.

Spojené státy americké na třetím místě vybralo 12 respondentů (11,3 %).

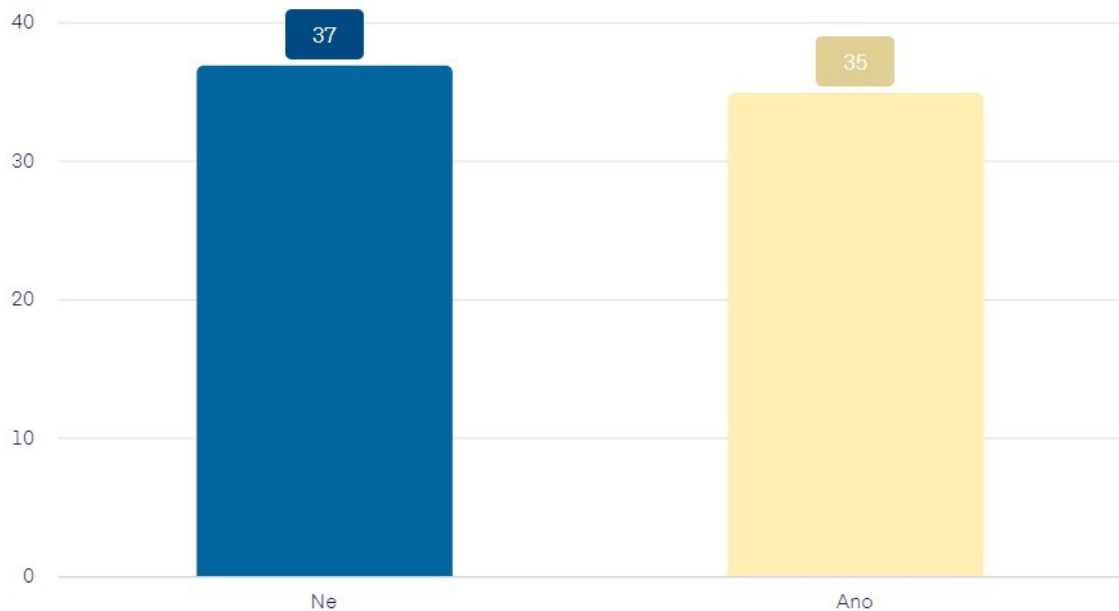
14. Jakým způsobem se Vámi vybraná(é) země mohou negativně podílet na bezpečnosti České republiky?

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
	37	51.4%
Migrace	2	2.8%
Zejména hybridními útoky a ekonomickými tlaky	1	1.4%
Migracem, rozvracení míru	1	1.4%
Migrace	1	1.4%
kyberterorismus, hybridní válka,	1	1.4%
Kybernetické útoky, špionáž,	1	1.4%
Jejich mocí do všeho zasáhnout	1	1.4%
Hybridní útoky, katalizator napeti, spoustěč globálního konfliktu	1	1.4%

Obrázek 28. Otázka 14 (Survio, 2022)

Tato otázka byla nepovinná s možností otevřené odpovědi. Na otázku odpovědělo celkem 37 respondentů a nejčastěji zaznamenané odpovědi představuje migrace a kybernetické útoky.

15. Myslíte si, že je Evropa stále bezpečná?

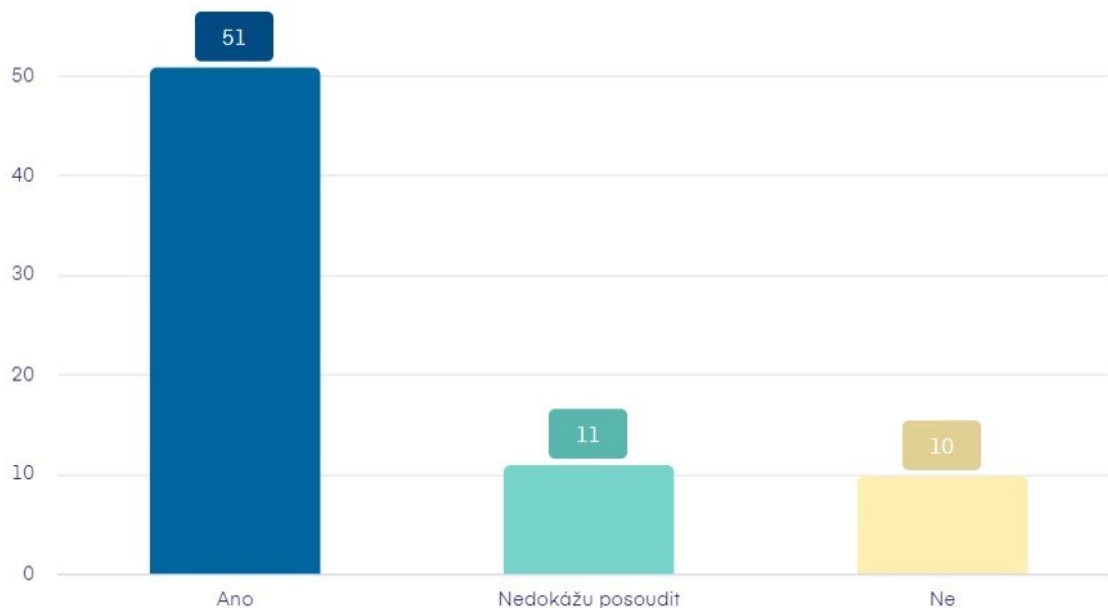

Obrázek 29. Otázka 15 (Survio, 2022)

37 respondentů (51,4 %) si myslí, že v aktuální době není Evropa bezpečná a 35 respondentů (48,6 %) si myslí opak, tedy že Evropa v současné době je bezpečná.

Vzhledem k aktuální situaci v Evropě a probíhajícímu válečnému konfliktu na Ukrajině by nyní dotazníkové šetření pravděpodobně zaznamenalo odlišné odpovědi.

16. Česká republika je aktivním členem mnoha organizací (např. NATO, EU, OBSE a další). Je podle Vás důležité s nimi plně spolupracovat a plnit stanovené závazky?

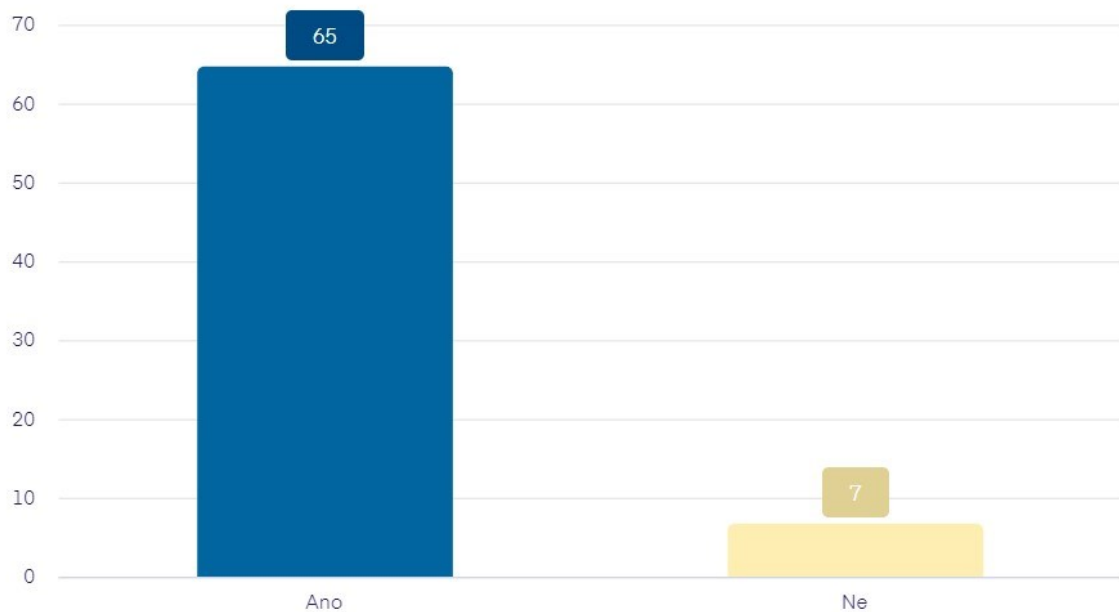
Obrázek 30. Otázka 16 (Survio, 2022)

51 respondentů (70,8 %) považuje za důležité spolupracovat s mezinárodními organizacemi.

11 respondentů (15,3 %) výhody spolupráce s mezinárodními organizacemi nedokáže posoudit.

10 respondentů (13,9 %) nepovažuje spolupráci s mezinárodními organizacemi a plnění stanovených závazků za důležité.

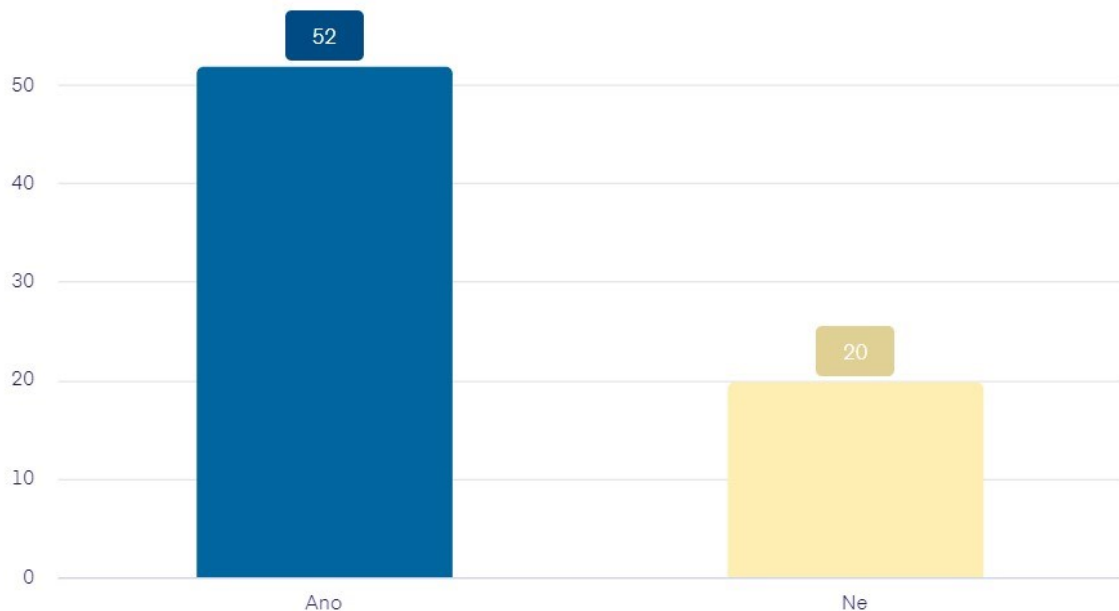
17. Měla by Česká republika více investovat do ozbrojených a bezpečnostních sborů?

Obrázek 31. Otázka 17 (Survio, 2022)

65 respondentů (90,3 %) si myslí, že by ČR měla více investovat do ozbrojených a bezpečnostních sborů. Pouhých 7 respondentů (9,7 %) tento názor nesdílí.

18. Měla by se podle Vás Česká republika více angažovat na řešení bezpečnostních hrozeb ve světě?

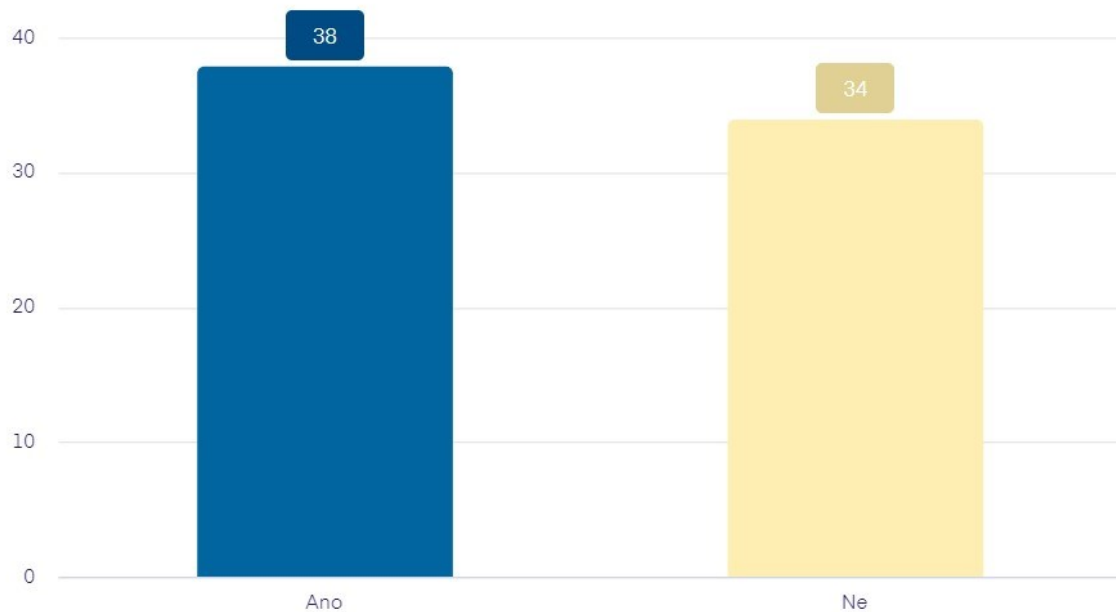

Obrázek 32. Otázka 18 (Survio, 2022)

Podle 52 respondentů (72,2 %) je důležité, aby se ČR více angažovala na řešení bezpečnostních hrozeb ve světě. V současné době se ČR podílí na zhruba 8 zahraničních misích.

20 respondentů (27,8 %) zastává názor, že se ČR nepotřebuje více podílet na řešení bezpečnostních hrozeb ve světě.

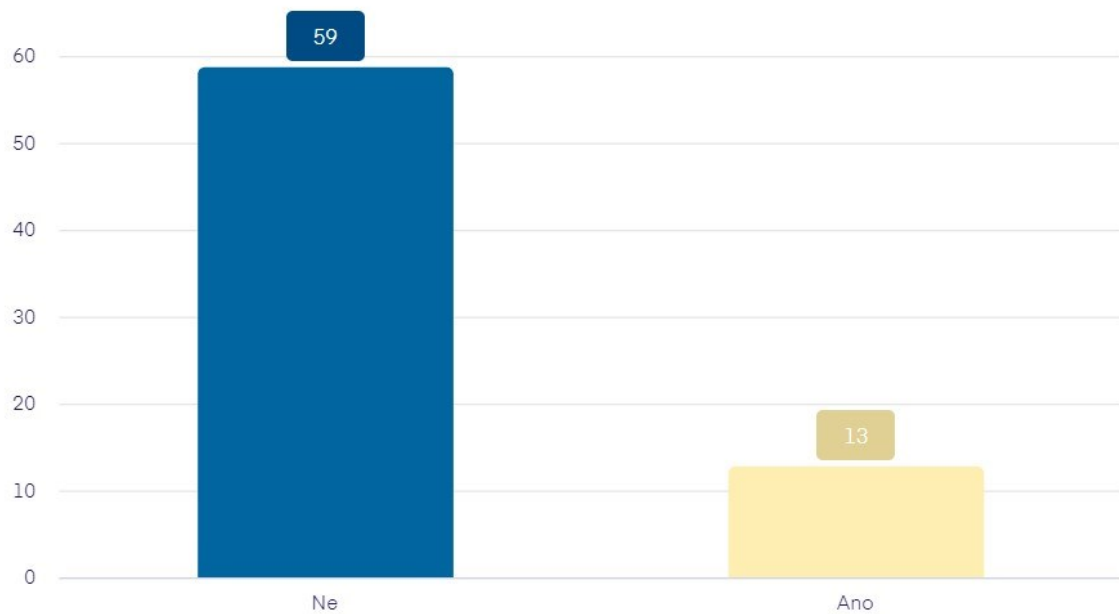
19. Obáváte se narušení bezpečnosti České republiky?

Obrázek 33. Otázka 19 (Survio, 2022)

38 respondentů (52,8 %) se obává o narušení bezpečnosti ČR a 34 respondentů (47,2 %) tyto obavy o narušení bezpečnosti nesdílí.

20. Je v silách České republiky eliminovat všechny vnější bezpečnostní hrozby?

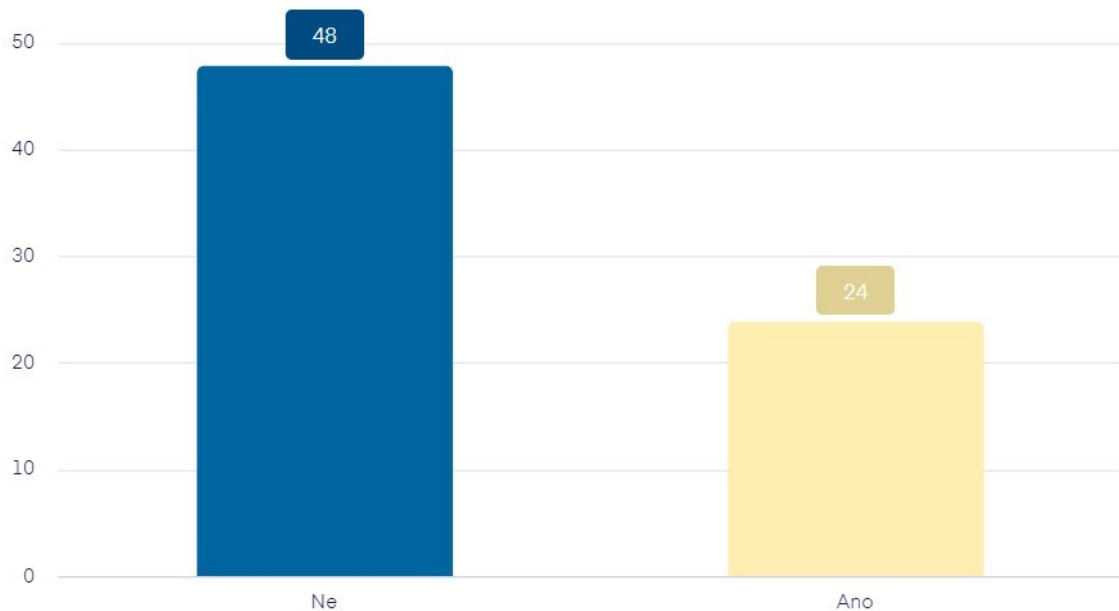

Obrázek 34. Otázka 20 (Survio, 2022)

59 respondentů (81,9 %) si myslí, že eliminace všech vnějších bezpečnostních hrozeb není v silách ČR.

Pouze 13 respondentů (18,1 %) považuje schopnosti eliminace ČR vůči vnějším hrozbám za dostatečné.

21. Je podle Vás Česká republika připravená čelit novým bezpečnostním hrozbám?

Obrázek 35. Otázka 21 (Survio, 2022)

Dle 48 respondentů (66,7 %) není ČR připravena čelit novým bezpečnostním hrozbám.

24 respondentů (33,3 %) si toto tvrzení nemyslí.

10.3 Zodpovězení hypotéz

Hypotéza číslo 1

Ze získaných informací z otázky č. 19 je vyvozeno, že občané mají obavy z narušení bezpečnosti ČR. Získané data nám odhalují, že 38 respondentů (52,8 %) se obává o narušení bezpečnosti ČR a první část hypotézy je tedy vyvrácena. Dále je vyvrácena druhá část hypotézy, protože 37 respondentů (51,4 %) nepovažuje bezpečnostní situaci v Evropě za bezpečnou. Třetí část hypotézy je vyvrácena z důvodu, kdy 65 respondentů (90,3 %) požaduje zvýšený zájem ČR o investování do ozbrojených a bezpečnostních sborů. Shrnutím otázek týkajících se bezpečnostní situace v ČR a Evropě je prvotní hypotéza vyvrácena.

Hypotéza číslo 2

První část hypotézy se potvrzuje, protože 14 respondentů (17,9 %) považuje negativní aspekty mezinárodní migrace za aktuální bezpečnostní hrozbu. Kybernetických útoků se obává 12 respondentů (15,4 %). Terorismus zvolilo 9 respondentů (11,5 %) a ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury 7 respondentů (9 %) – i zde je hypotéza potvrzena. Z tohoto důvodu je vyvozen závěr, že stanovená hypotéza je správná.

Hypotéza číslo 3

Vzhledem k získaným informacím je tato hypotéza potvrzena. Dle stanovených předpokladů internet jako svůj primární zdroj informací vybralo 56 respondentů (77,8 %), který vysokou mírou předčil i televizi.

11 NEGATIVNÍ ASPEKTY MEZINÁRODNÍ MIGRACE – NÁVRH PROTIOPATŘENÍ

Pro návrh řešení případu byla použita strategická SWOT (strong, weak, oportunities, threats) analýza a dle ní bude určeno, zda jsou protiopatření vhodná či nikoliv.

Aby bylo možné zvolit vhodná protiopatření, je napřed důležité charakterizovat hrozbu či riziko. Vybraná bezpečnostní hrozba se týká „negativních aspektů mezinárodní migrace“, na které budou aplikovány protiopatření s cílem zvýšit bezpečnostní odolnost ČR. Zvolená protiopatření se nabízí také jako vhodný nástroj pro zamezení negativních společenských jevů, které s mezinárodní migrací úzce souvisí.

Návrhy jsou zaměřeny na státní sektor, pro který nabízí dvě protiopatření:

1/2 Zpětné zavedení pozemních hraničních přechodů. Otevření přechodů a zavedení pravidelných kontrolních hlídek by mohlo vést ke snadnější identifikaci osob cestujících na území ČR. Tím by se zvýšila efektivita separování osob, které bezpečnostní politika ČR považuje za ohrožující, a zamezilo by se negativním společenským jevům.

2/2 Přijímat pouze legální migranty. Do vysněných destinací často cestují migranti nelegální cestou, kde následně žádají o azyl nebo mezinárodní ochranu. Přijímáním pouze legálních migrantů by ČR mohla docílit větších kvalit migrujících jedinců, kteří by měli vyšší šance na integritu do společnosti a také bychom zaznamenali zvýšený přínos těchto osob pro samotnou Českou republiku.

Pro následné ohodnocení strategické SWOT analýzy je níže uvedeno bodové východisko, podle kterého jsou jednotlivé stránky hodnoceny.

Silné stránky	Jak moc je pro chod důležitá? (1= málo důležitá, 5= hodně důležitá)	Jak moc dobří jsme v této stránce? (1= lehce dobří, 5= vyjimečně dobří)
Slabé stránky	Jak moc je pro chod důležitá? (1= málo důležitá, 5= hodně důležitá)	Jak moc jsme v této stránce slabí? (1= trochu slabí, 5= extrémně slabí)
Příležitosti	Jak moc je pro chod důležitá? (1= málo důležitá, 5= hodně důležitá)	Jak moc by nám využití této příležitosti pomohlo? (1= trochu, 5= hodně)
Hrozby	Jak moc je pro chod důležitá? (1= málo důležitá, 5= hodně důležitá)	Jak moc by nám tato hrozba mohla uškodit? (1= trochu, 5= hodně)

Obrázek 36. Bodové východisko (Vlastní, 2022)

11.1 Zpětné zavedení pozemních hraničních přechodů

Za pomoci strategické SWOT analýzy bude zjištěno, zda je protiopatření vhodné, či ne.

Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek personálu - Navýšení výdajů na mzdy - Nutnost alespoň částečné rekonstrukce hraničních přechodů - Malé pokrytí hlídaného území 	Silné stránky: <ul style="list-style-type: none"> - Okamžitá identifikace osob - Zamezení vstupu na území ČR nebezpečným osobám - Odhalení hledaných osob - Vhodné pro včasné zvládnutí krizové situace
Příležitosti: <ul style="list-style-type: none"> - Zmírnění negativních společenských jevů - Snížení kriminality - Větší bezpečnost v ČR - Omezení pohybu nelegálních osob na území ČR 	Hrozby: <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné financování - Škrty v rozpočtu - Neochota spolupráce sousedních zemí - Vstup nelegálních osob mimo hlídané hraniční přechody

Tabulka 2. SWOT analýza: Zpětné zavedení pozemních hraničních přechodů
(Vlastní, 2022)

Výsledná strategie je doplněna o matematické bodové hodnocení, jehož výsledek nám určuje, na které stránky protiopatření je potřeba se více zaměřit a tím maximalizovat jeho efektivitu.

Slabé stránky	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Nedostatek personálu	5	4	20
Navýšení výdajů na mzdy	4	5	20
Nutnost alespoň částečné rekonstrukce hraničních přechodů	2	3	6
Malé pokrytí hlídaného území	3	4	12

Tabulka 3. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Silné stránky	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Okamžitá identifikace osob	5	5	25
Zamezení vstupu na území ČR nebezpečným osobám	5	5	25
Odhalení hledaných osob	4	3	12
Vhodné pro včasné zvládnutí krizové situace	3	3	9

Tabulka 4. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Příležitosti	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Zmírnění negativních společenských jevů	4	3	12
Snížení kriminality	5	4	20
Větší bezpečnost v ČR	5	4	20
Omezení pohybu nelegálních osob na území ČR	4	3	12

Tabulka 5. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Hrozby	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Nedostatečné financování	4	4	16
Škrty v rozpočtu	3	4	12
Neochota spolupráce sousedních zemí	3	1	3
Vstup nelegálních osob mimo hlídané hraniční přechody	3	4	12

Tabulka 6. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Výsledné bodové hodnocení, které vychází z navržených protipatření, odhaluje následující výsledky.

Slabé stránky: 58 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá oblast slabší).

Silné stránky: 71 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá stránka silnější).

Příležitosti: 64 bodů, (čím víc bodů, tím je slibnější daná příležitost).

Hrozba: 39 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá oblast slabší).

Z uvedených výsledů vyplývá, že navržené protiopatření by přineslo pro bezpečnost ČR mnoho silných stránek v kombinaci s novými příležitostmi. Na druhou stranu nesmíme opomenout, že navržené protiopatření s sebou nese i slabé stránky a hrozby, zejména v nedostatku personálu pro zabezpečení pokrytí hlídaného území. Kombinací nedostatku personálu a zvýšenými náklady na mzdy by hrozilo nedostatečné financování ze strany vlády a vedlo by také k nutným škrtnům v rozpočtu.

V kombinaci silných stránek a příležitostí by mohla ČR docílit nižší kriminality a celkově větší bezpečnosti obyvatel. Dále by byla schopná v mnoha případech odhalit totožnost migrujících osob již v počátku a snížit tak riziko vstupu na naše území nebezpečným osobám.

Po vyhodnocení slabých stránek a hrozeb zjistíme, že aby mohlo dojít na realizaci zmíněných protiopatření, bylo by nezbytné navýšit financování ze státního rozpočtu. V České republice k dnešnímu dni identifikujeme 32 přechodů na severozápadní straně s Německem, 11 přechodů na severovýchodní straně s Polskem, 16 přechodů na jihovýchodní straně se Slovenskem a 21 přechodů na jižní straně s Rakouskem.

Celkem se v ČR nachází na 80 pozemních hraničních přechodů a pokud bychom na každý z těchto přechodů vyslali v průměru 4 příslušníky bezpečnostních sborů pro zajištění bezpečné plynulosti provozu, musela by celní správa vyčlenit 320 svých příslušníků. Otázkou je, zda by tato situace pro bezpečnostní sbory nutně znamenala navýšení pracovních míst, či by bylo možné tuto potřebu pokrýt stávajícími kapacitami.

V případě nábory nových osob do služebního poměru by to pro Českou republiku znamenalo při průměrném platu jednoho příslušníka celní správy 26 000 Kč navýšení výdajů na mzdy o 8 320 000 Kč měsíčně, což vychází 99 840 000 Kč ročně, a to bez zákonných odvodů.

Pokud bychom zohlednili i investice do rekonstrukce hraničních přechodů, které nejsou vyloženě nutností, dostali bychom se na částku převyšující 100 milionů Kč za rok, což při vyšší aktuálního schodku státního rozpočtu a nutných rozpočtových škrtech může představovat klíčové realizační riziko.

Pokud by vláda ČR účelněji nakládala s přiděleným rozpočtem v minulosti, současnosti a budoucnosti, mělo by navržené protiopatření kladný výsledný efekt, jak pro samotnou Českou republiku, tak její obyvatele. V aktuální situaci zvolené protiopatření není pro ČR vhodné.

11.2 Přijímat pouze legální migranty

Za pomoci strategické SWOT analýzy bude zjištěno, zda je protiopatření vhodné, či ne.

Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none"> - Zvýšená administrativa - Navýšení výdajů na mzdy - Primární nutnost se postarat o ty nejzranitelnější - Prověřování osob na území ČR 	Silné stránky: <ul style="list-style-type: none"> - Integrovaná politika ČR - Státní integrační program pro uznané azylanty - Vysoké nároky na uprchlíky - Znalost problematiky
Příležitosti: <ul style="list-style-type: none"> - Přínos pro Českou republiku - Navýšení kvality migrujících osob - Jednodušší integrace ve společnosti - Omezení pohybu nelegálních osob na území ČR 	Hrozby: <ul style="list-style-type: none"> - Relokační kvóty EU - Navýšení výdajů na uprchlíky - Možné zvýšení daní - Padělání dokladů uprchlíků

Tabulka 7. SWOT analýza: Přijímání pouze legálních migrantů (Vlastní, 2022)

Výsledná strategie je doplněna o matematické bodové hodnocení, jehož výsledek nám určuje, na které stránky protiopatření je potřeba se více zaměřit a tím maximalizovat jeho efektivitu.

Slabé stránky	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Zvýšená administrativa	3	2	6
Navýšení výdajů na mzdy	3	4	12
Primární nutnost se postarat o ty nejzranitelnější	4	4	16
Prověřování osob na území ČR	4	2	8

Tabulka 8. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Silné stránky	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Integrační politika ČR	4	4	16
Státní integrační program pro uznané azylanty	4	4	16
Vysoké nároky na uprchlíky	5	3	15
Znalost problematiky	4	4	16

Tabulka 9. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Příležitosti	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Přínos pro Českou republiku	4	3	12
Navýšení kvality migrujících osob	4	5	20
Jednodušší integrace ve společnosti	3	4	12
Omezení pohybu nelegálních osob na území ČR	3	4	12

Tabulka 10. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Hrozby	Hodnocení	Důležitost	Celkem bodů
Relokační kvóty EU	5	5	25
Navýšení výdajů na uprchlíky	3	4	12
Možné zvýšení daní	3	4	12
Padělání dokladů uprchlíků	4	4	16

Tabulka 11. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)

Výsledné bodové hodnocení, které vychází z navržených protipatření, odhaluje následující výsledky.

Slabé stránky: 42 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá oblast slabší).

Silné stránky: 63 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá stránka silnější).

Příležitosti: 56 bodů, (čím víc bodů, tím je slibnější daná příležitost).

Hrozba: 65 bodů, (čím víc bodů, tím je jednotlivá oblast slabší).

Z výše uvedených výsledků vyplývá že, převyšují silné stránky nad příležitostmi a vytváří tak silně nerovnoměrné rozložení. Pokud bychom vzali v potaz vysoké nároky integrační politiky ČR, státního programu pro uznané azylanty, doplněné o aktuální znalosti migrační politiky, vznikl by tím až příliš tvrdý postoj pro jejich přijetí, který by omezil projevit výhodné potenciální příležitosti, které odhalila výše uvedená strategická SWOT analýza.

Mezi přední a vítané příležitosti mohou být zařazeny vyšší kvality migrujících osob, např. dosažené vzdělání. Pokud by vláda ČR měla možnost přijímat uprchlíky dle svého uvážení a neřídila se politikou EU, mohla by státu zajistit kvalifikovaný přínos.

Z výše uvedeného bodového ohodnocení představují největší nebezpečí pro případnou realizaci hrozby. Největší hrozbu, kterou v současnosti ČR částečně odmítá, představují relokační kvóty EU, jejichž cílem je přerozdělit žadatele o azyl mezi jednotlivé země, přičemž se nezabývají vzděláním žadatelů, ani tím, zda chtějí v přidělené zemi doopravdy zůstat. V tomto směru je potřeba vyzdvihnout silnou stránku ČR, která klade vysoké nároky na přidělené uprchlíky. Tito uprchlíci následně často v důsledku zvýšených nároků chtějí žádat o azyl v jiné zemi.

Další hrozbou, která by ovlivnila kvalitu přijímaných uprchlíků, je snadná možnost padělání dokladů. Uprchlíci často tají svoji identitu a zdravotní stav, ale zmíněným hrozbám se dá důkladnou prověřovací kontrolou často předejít.

V případě, kdy by se ČR dařilo do budoucna odmítat relokační kvóty ze strany EU, mohla by tím eliminovat jednu z největších hrozeb. Vznikl by zřejmě smysluplný plán, přinášející příležitosti pro českou společnost a stát, opírající se o dobrou znalost problematiky migrace včetně fungující integrační politiky.

Zvýšením nároků na prověřovací kontroly bychom mohli docílit vyšší kvality migrujících osob, která by vedla k lepší integraci mezi obyvatele a omezila pohyb nelegálních osob na území ČR bez nutnosti navýšení státního rozpočtu.

Návrh řešení je považován za relativně lehce proveditelný a bezpečnostní politika ČR by se navrženým plánem mohla zabývat pro následující řešení migrace v ČR.

ZÁVĚR

Bakalářská práce, pro kterou bylo zvoleno téma aktuální vnější hrozby pro ČR, se zabývá problematikou, se kterou se v současnosti Česká republika musí dle Auditů národní bezpečnosti a dalších strategických dokumentů vypořádávat.

První část teoretické práce pro uvedení do problematiky vysvětluje základní pojmy týkající se bezpečnosti, bezpečnostního prostředí a popisuje základní strategický dokument Bezpečnostní strategie ČR 2015. V této části kapitoly bylo následně vybráno 6 bezpečnostních hrozeb, které se jeví jako ty, jež vyžadují daleko vyšší pozornost vzhledem k jejich propojení mezi státní bezpečností a životy obyvatel. Vybrané bezpečnostní hrozby byly vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce stručně vymezeny a doplněny o zajímavosti z nedávné historie.

Na teoretickou část práce následně navazuje část praktická, která se zabývá danou problematikou více do hloubky a pro úplnost uvádí konkrétní statistiky. V první části praktické práce jsou uvedeny dva průzkumy, zabývající se vnímáním bezpečnostních hrozeb dle veřejnosti z roku 2014 a 2021, které jsou mezi sebou následně komparovány. Aby byl v této práci zastoupen i odborný náhled na bezpečnostní hrozby, bylo nastíněno vnímání bezpečnostních hrozeb dle Bezpečnostní strategie ČR, Ministerstva vnitra ČR a zpravodajských služeb, jež odhalilo podstatu jejich tajného fungování, nicméně nepřineslo žádné relevantní informace. V závěru práce jsou vybrané aktuální bezpečnostní hrozby blíže charakterizovány a některé jsou navíc doplněny o činy, které se na území dnešní ČR v minulosti odehrály.

Pro upevnění výběru aktuálních vnějších bezpečnostních hrozeb bylo vytvořeno dotazníkové šetření, které bylo následně přes sociální sítě rozesláno mezi příslušníky ozbrojených sil Armády ČR a spolužáky Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati oboru Ochrana obyvatelstva. Dotazníkové šetření probíhalo ve dnech od 15.1.2022 do 19.1.2022 a bylo získáno celkem 71 odpovědí ze 100 dotázaných, což vedlo k upřesnění a snazšímu výběru aktuálních vnějších bezpečnostních hrozeb. Vzhledem ke skutečnostem a získaným informacím z dotazníkového šetření, jsou pravděpodobně jako nejaktuálnější vnější hrozby pro bezpečnost ČR vnímány negativní aspekty mezinárodní migrace, kybernetické útoky a oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně právních závazků v oblasti bezpečnosti.

Je velmi pravděpodobné, že vzhledem k ruské agresi, která momentálně probíhá na Ukrajině, by již o pouhý měsíc později mohly být výsledky šetření v některých aspektech odlišné.

Na základě získaných informací z dotazníkového šetření byla pro bližší analýzu zvolena bezpečnostní hrozba nelegální migrace, která je v mnoha směrech bezpečnosti mezinárodním problémem a řešení nelegální migrace často vyžaduje komplexní návrhy bezpečnostních protiopatření. V praktické části bakalářské práce jsou v kapitole 11.1 a 11.2 uvedeny a strategickou SWOT analýzou blíže analyzovány dvě protiopatření, které by při aplikaci do migrační politiky ČR mohly mít pozitivní a přínosný efekt nejen pro obyvatele ČR, ale i pro samotný stát. Výsledná protiopatření jsou doplněna o bodové ohodnocení a jsou shrnuta včetně rozhodnutí, zda jsou vhodná, či nikoliv. Tím byly stanovené cíle této bakalářské práce splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Audit národní bezpečnosti, 2016. In: *Mvcr.cz* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA, 2015. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 320 s. ISBN 978-80-246-3150-9.

BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL, 2010. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 484 s. ISBN 978-80-246-1863-0.

BARRY, Buzan, Ole WAEVER a Jaap de WILDE, 2005. *Bezpečnost: Nový rámec pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií, 272 s. ISBN 80-903333-6-2.

BASTL, Martin et al., 2011. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 288 s. ISBN 978-80-247-3797-3.

Bezpečnostní hrozby a bezpečnostní vztahy: sborník z pracovního semináře, 2008. Brno: Univerzita obrany, 174 s. ISBN 978-80-7231-546-8.

Bezpečnostní strategie České republiky, 2015. Praha: MZV ČR, 23 s. ISBN 978-80-7441-005-5.

BRZYBOHATÝ, Marian, 2005. *Terorismus I*. Praha: Police history, 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

BUREŠ, Robert, 2018. Které země vlastní kolik jaderných zbraní? V součtu mohou zničit celou planetu. In: *Tech.instory.cz* [online]. Praha: tech.instory.cz [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://tech.instory.cz/vojenstvi/215-ktere-země-vlastni-kolik-jadernych-zbrani-v-souctu-mohou-znicit-celou-planetu.html>

DANICS, Štefan, 2002. *Extremismus: hrozba demokracie*. Praha: Police history, 128 s. ISBN 80-86477-07-X.

FRANK, Libor, 2003. Bezpečnostní prostředí České republiky. In: *Mocr.army.cz* [online]. Praha: Ministerstvo obrany České republiky [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://www.mocr.army.cz/mo/obrana_a_strategie/1-2003cz/frank.pdf

- Greenpeace a nešíření jaderných zbraní, 2008. *Web.archive.org* [online]. greenpeace.org [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20080323172510/http://www.greenpeace.org/czech/kampane2/odzbrojen/jzbrane>
- GRIČOVÁ, Andrea, 2017. Dva roky od Bataclanu: Francie vzpomíná na oběti masakru v Paříži. *Deník.cz* [online]. Praha: denik.cz [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sвета/francouzi-si-pripominaji-obeti-masakru-v-parizi-ucastni-se-i-prezident-macron-20171113.html
- HETTNEROVÁ, Magda, 2010. Vybuchlá bomba na „Staromáku“ je záhadou i po dvaceti letech. *Idnes.cz* [online]. Praha: idnes.cz [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vybuchla-bomba-na-staromaku-je-zahadou-i-po-dvaceti-letech.A100601_1394285_praha_itu
- HROMADA, Martin et al., 2014. *Ochrana kritické infrastruktury ČR v odvětví energetiky*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 268 s. ISBN 978-80-7385-144-6.
- HROMADA, Martin et al., 2015. *Kybernetická bezpečnost: teorie a praxe*. Praha: Powerprint, 250 s. ISBN 978-80-87994-72-6.
- CHMELÍK, Jan, 2000. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 114 s. ISBN 80-86244-14-8.
- KENNEDY, Paul Michael, 1976. *The Tradition of Appeasement in British Foreign Policy 1865-1939* [online]. Cambridge University Press, 2(3), 21 s. [cit. 2022-01-18]. ISSN 0305-8026.
- KIRONSKÁ, Kristýna a Richard TURCSÁNYI, 2021. *Supervelmoc? - Vše, co potřebujete vědět o současné Číně*. Praha: Hadart, 408 s. ISBN 978-80-278-0047-6.
- KOLMAN, Petr, 2020. Zpravodajské služby je nutné reformovat. *Advokatnidenik.cz* [online]. Praha: Advokátní deník [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/04/spravni-pravo-zpravodajske-sluzby-je-nutne-reformovat/>
- KOVANDA, Lukáš, 2021. Opatrní Češi: na běžných účtech už mají více než bilion korun. *E15.cz* [online]. Praha: E15.cz [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/opatrnici-cesi-na-beznych-uctech-uz-maji-vice-nez-bilion-korun-1331261>

KUBÁNEK, Vladimír, 2008. *Historie zbraní hromadného ničení a chemického vojska*. Brno: Tribun EU, 298 s. ISBN 978-80-7399-539-3.

LANDOVSKÝ, Jakub, Lukáš DYČKA a Martin RIEGL, 2015. *Dlouhodobý výhled pro obranu 2030*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 20 s. ISBN 978-80-7278-666-4.

LHOŤAN, Lukáš, 2020. Za teroristický útok v Berlíně, při kterém zemřela Češka, může neschopnost evropských úřadů. *Reflex.cz* [online]. Praha: reflex.cz [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/104596/za-teroristicky-utok-v-berline-pri-kterem-zemrela-ceska-muze-neschopnost-evropskych-uradu.html>

MAGDONOVÁ, Jana, 2019. Vrchní soud potvrdil důchodci Baldovi čtyři roky za teroristický útok na vlaky. *Irozhlas.cz* [online]. Praha: irozhlas.cz [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/balda-senior-teroristicky-utok-utok-na-vlak_1904161114_nkr

MAREŠ, Robert, 1997. Skinheads: subkultura zničená ideologií. *Nová přítomnost*. 4(97), 2-6.

MIKA, Otakar a Jiří PATOČKA, 2007. *Ochrana před chemickým terorismem*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 106 s. ISBN 978-80-7040-934-3.

MOTL, Martin, 2020. Dopady pandemie COVID-19 na světovou ekonomiku. *Cnb.cz* [online]. Praha: Česká národní banka [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Dopady-pandemie-COVID-19-na-svetovou-ekonomiku/

NEZMAR, Luděk, 2017. *GDPR: Praktický průvodce implementací*. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-271-0668-4.

NOVÁK, Martin, 2021. Sdílet článek Lukašenko se mstí, posílá do EU tisíce migrantů: Je to jen začátek, bojí se Litva. *Aktualne.cz* [online]. Praha: zpravy.aktualne.cz [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/lukasenko-se-msti-posila-do-eu-tisice-migrantu-je-to-jen-zac/r~9f0ed21cf5da11eb8fa20cc47ab5f122/>

PAUEROVÁ, Michaela, 2021. Havárii letu JAT 367 u Srbské Kamenice přežila pouze letuška: Spadla z výšky 10 000 metrů. *Onlymen.cz* [online]. Praha: onlymen.cz [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.onlymen.cz/zajimavosti/havarii-letu-jat-367-u-srbske-kamenice-prezila-pouze-letuska-spadla-z-vysky-10-000-metru/>

PITSCHMANN, Vladimír, 1999. *Historie chemické války*. Kounice: Military System Line, 172 s. ISBN 80-902669-0-8.

PITSCHMANN, Vladimír, Emil HALÁMEK a Zbyněk KOBLIHA, 2001. *Boj ohněm, dýmem a jedy: nejstarší historie vojenského použití chemických a zápalných látek a vznik moderní chemické války*. Kounice: Military System Line, 178 s. ISBN 80-902669-2-4.

POKORNÝ, Václav, 2019. První česká teroristická skupina zaútočila! Umístila bombu do policejního ředitelství v Praze. *Extrastory.cz* [online]. Praha: extrastory.cz [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.extrastory.cz/prvni-ceska-teroristicka-skupina-zautocila-umistila-bombu-do-policejniho-reditelstvi-v-praze>

PROCHÁZKOVÁ ILINITCHI, Cristina, 2010. *Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická fakulta managementu, 18(6), 26 s. [cit. 2022-01-17]. ISSN 1804-2112. Dostupné z: <http://aop.vse.cz/pdfs/aop/2010/06/01.pdf>

PRUŽINOVÁ, Kristýna, 2021. Podcast: Nemocnice jsou pro hackery oblíbeným cílem, spolupráce v EU je namístě. In: *Aktualne.cz* [online]. Praha: zpravy.aktualne.cz [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament/podcast-s-expertem-na-kyberbezpecnost-miloslavem-lujkou/r~90d9865e21bfl1ecb02dac1f6b220ee8/>

Příležitost a výzva: Migrace v Evropské unii [online], 2010. Brusel: Evropa v pohybu [cit. 2022-01-17]. ISBN 978-92-79-12647-5. Dostupné z: http://publications.europa.eu/resource/cellar/dc330869-f5e5-4649-80d0-6db5e6663876.0017.02/DOC_1

Severoatlantická smlouva, 1949. In: *Nato.int* [online]. Washington, DC: nato.int [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm?selectedLocale=cs

SKŘEHOT, Petr a kol, 2009. *Prevence nehod a havárií: 2. díl Mimořádné události a prevence nežádoucích následků*. 2. vydání. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 595 s. ISBN 978-80-86973-73-9.

SOUČEK, Vladimír, Eva STAŇOVÁ a Martin LINHART, 2005. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení (MODUL G). *Mvcr.cz* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/bezpecnost-pdf.aspx>

SPURNÝ, Martin, 2021. Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku. In: *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění [cit. 2022-01-08]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5399/f9/po210714.pdf

Syria war: Sarin used in Khan Sheikhou attack, OPCW says, 2017. In: *Bbc.com* [online]. London: bbc.com [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-39648503>

Terorismus, © 2022. In: *Bis.cz* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terorismus/>

VALÁŠEK, Lukáš, 2021. Hackeři na dark webu nabízejí data české firmy, která dělá systémy pro obranu i Hrad. In: *Aktualne.cz* [online]. Praha: zpravy.aktualne.cz [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/hackeri-na-darkwebu-drazi-data-ceske-firmy-ktera-dela-system/r~f7029a2aeeba11ebad06ac1f6b220ee8/>

VIČAR, Dušan et al., 2020. Jaderné, radiologické a chemické zbraně, radiační a chemické havárie [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně [cit. 2022-03-01], 333 s. ISBN 978-80-7454-947-2. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/45934/Jaderne_radiologicke_a_chemicke_zbrane_radiacni_a_chemicke_havarie_2020.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Východiska ke koncepci surovinové a energetické bezpečnosti České republiky, 2011. In: *Mpo.cz* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/44988/50560/583032/priloha001.pdf>

Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009, 2014. KARAFFA, Vladimír, Miloš BALABÁN a Antonín RAŠEK. *Vojenské rozhledy* [online]. 19(48), 5-22 [cit. 2022-01-18]. ISSN 2336-2995. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obranna-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009>

ZEMAN, Zdeněk a Radomír MAREK, 2018. Typový plán: Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu. In: *Mpo.cz* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/typove-plany-reseni-krizi/2018/5/1--Typovy-plan-naruseni-dodavek-elektricke-energie-velkeho-rozsahu.docx>

Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020, 2020. In: *Mvcr.cz* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/zprava-o-migraci-a-integraci-v-roce-2020-final-pdf.aspx>

ŽDÍMAL, Václav, 1936. Chemická válka německé armády. *Dělostřelecké rozhledy* [online]. In: *Vojenskerozhledy.cz*, 6, 161-166 [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: https://www.vojenskerozhledy.cz/images/archiv_voj_rozhl/Prvni_republika/1936/VR-1936-Delostrelecke_rozhledy_Chemicka_valka_nemecke_armady.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BP	Bakalářská práce
AV ČR	Akademie věd České republiky
BIS	Bezpečnostní informační služba
např.	například
NATO	Severoatlantická aliance
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
EU	Evropská unie
apod.	a podobně
tzn.	to znamená
CBRN	Chemické, biologické, radiologické a jaderné nebezpečí
USA	Spojené státy americké
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VZ	Vojenské zpravodajství
OSN	Organizace spojených národů
ČR	Česká republika
ZHN	Zbraně hromadného ničení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Vnímání hrozby pro ČR v současné době (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)	27
Obrázek 2. Vnímání hrozby pro ČR (CVVM SOÚ AV ČR, 2014)	28
Obrázek 3. Vnímání hrozby pro ČR v současné době (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)	29
Obrázek 4. Země, které občané ČR považují za bezpečnostní hrozbu (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)	31
Obrázek 5. Bezpečnostní hrozby dle Bezpečnostní strategie 2015 (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015)	33
Obrázek 6. Bezpečnostní hrozby dle Ministerstva vnitra České republiky (Ministerstvo vnitra České republiky, 2014).....	35
Obrázek 7. Navyšování kybernetické kriminality na internetu 2011-2019 (Policie ČR, 2019).....	40
Obrázek 8. Souhrn nejčastějších státních příslušností s uděleným azylem v letech 2015-2020 (Ministerstvo vnitra ČR, 2020)	41
Obrázek 9. Celkový počet nezletilých bez doprovodu (Zařízení pro děti – cizince, 2020).....	42
Obrázek 11. Závislost zemí na dovozu zemního plynu z Ruska (Eurostat, 2019)	43
Obrázek 10. Ruský export zemního plynu do Evropy (Gazpromexport, 2019)	43
Obrázek 13. Hlavní dodavatelé ropy do EU (Eurostat, 2019)	44
Obrázek 12. Závislost jednotlivých zemí na dovozu ruské ropy (Eurostat, 2019)....	44
Obrázek 14. Trasa plynovodu Nord stream 2 (Novinky.cz, 2021).....	45
Obrázek 15. Otázka 1 (Survio, 2022)	48
Obrázek 16. Otázka 2 (Survio, 2022)	49
Obrázek 17. Otázka 3 (Survio, 2022)	50
Obrázek 18. Otázka 4 (Survio, 2022)	51
Obrázek 19. Otázka 5 (Survio, 2022)	52
Obrázek 20. Otázka 6 (Survio, 2022)	53
Obrázek 21. Otázka 7 (Survio, 2022)	54
Obrázek 22. Otázka 8 (Survio, 2022)	55
Obrázek 23. Otázka 9 (Survio, 2022)	56
Obrázek 24. Otázka 10 (Survio, 2022)	57
Obrázek 25. Otázka 11 (Survio, 2022)	58
Obrázek 26. Otázka 12 (Survio, 2022)	59

Obrázek 27. Otázka 13 (Survio, 2022)	60
Obrázek 28. Otázka 14 (Survio, 2022)	61
Obrázek 29. Otázka 15 (Survio, 2022)	62
Obrázek 30. Otázka 16 (Survio, 2022)	63
Obrázek 31. Otázka 17 (Survio, 2022)	64
Obrázek 32. Otázka 18 (Survio, 2022)	65
Obrázek 33. Otázka 19 (Survio, 2022)	66
Obrázek 34. Otázka 20 (Survio, 2022)	67
Obrázek 35. Otázka 21 (Survio, 2022)	68
Obrázek 36. Bodové východisko (Vlastní, 2022).....	70

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Reálnost hrozby v ČR podle veřejnosti (CVVM SOÚ AV ČR, 2021)	28
Tabulka 2. SWOT analýza: Zpětné zavedení pozemních hraničních přechodů (Vlastní, 2022).....	71
Tabulka 3. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	71
Tabulka 4. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	72
Tabulka 5. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	72
Tabulka 6. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	72
Tabulka 7. SWOT analýza: Přijímání pouze legálních migrantů (Vlastní, 2022).....	74
Tabulka 8. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	74
Tabulka 9. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	75
Tabulka 10. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	75
Tabulka 11. Bodové hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2022)	75

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1: Email na Bezpečnostní informační službu

PŘÍLOHA P I: EMAIL NA BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBU

Dobrý den.

Jsem studentem vysoké školy Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a momentálně jsem ve 3. ročníku bakalářského studia. Pro svou závěrečnou práci jsem si zvolil téma: Aktuální vnější hrozby pro bezpečnost České republiky. Zkoušel jsem vznést dotaz přes e-mail pro veřejnost, ale byl bohužel bez odezvy, a tak zkouším Vás a doufám, že mi dokážete pomoci.

Při čtení výroční zprávy z roku 2020 nedokážu vyhodnotit bezpečnostní hrozby které momentálně BIS považuje za nežádoucí vůči bezpečnosti České republiky ve složení od nejvíce závažných po nejméně závažné. Proto se na Vás obracím s dotazem, zda mě dokážete tyto hrozby určit. Dle porovnání bezpečnostní strategie 2015 a pohledu dle Ministerstva vnitra jdou vidět různé priority a věřím, že pohled BIS bude taktéž rozdílný.

Například Bezpečnostní strategie 2015 rozlišuje 11 bezpečnostních hrozeb a MV rozlišuje 6 bezpečnostních hrozeb.

Mnohokrát děkuji za přijetí mého dotazu a případnou odpověď.

Mnoho by mě Vaše odpověď pomohla ve zdárném pokračování mé bakalářské práce.

Přeji hezký zbytek dne,

Kročá.

Dobrý den,

Děkujeme za zájem o Bezpečnostní informační službu. K Vašemu dotazu mohu sdělit, že na Bezpečnostní strategii státu se podílí všechny relevantní složky včetně BIS. Jaké hrozby jsou pro činnost BIS stěžejní určuje za prvé zákon formou vyjmenovaných působností a za druhé Vláda ČR, která určuje zpravodajským službám priority na následující období. Všechny potřebné informace naleznete na stránkách www.bis.cz, kde jsou také k dispozici veřejné výroční zprávy o činnosti. Například v úvodu té poslední jsou naznačena témata, která BIS do budoucna považuje za významná.

Zdraví,

XXXXX

(Pracovník Bezpečnostní informační služby)